Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917 on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President A. S. Burleson. POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America.
K. J. PAULAUSKAS
Sec'y and Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.50
To Foreign Countries $3.00
"SANDARA"
327 E Street, Boston 27, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No. 17 So. Boston, Mass., Balandžio (April) 27 d., 1922m. Metai IX.

Mums Vilniaus Išplėšimo Aktas

Lokautai, Streikai ir Nedarbės Lenkuose

Lietuvos Žinios

GRABONIŠKI MUMS VILNIAUS IŠPLĖŠIMO AKTAI.

E. VARŠUVA. Kovo 27 d. lenkų ministerių kabinetas priėmė įstatymo projektą apie valdžios perėmimą Vilniaus krašte. Tas projektas, kaip skubus klausimas, įteikta Seimo pirmininkui.

Einant projektu Vilniaus krašte priverstinos galios įgyja šie įstatymai: kovo 24 d. Seimo nutarimas del vyriausybės valdžios perėmimo, konstitucijos įstatymas su perėjimo formula ir vadinamoji "maža konstitucija," apie lenkų pilietybę įstatymai ir "Įstatymų dienraščio" leidimo klausimu įstatymai. Be to visi iki šiol išleistieji ir veikiantieji įstatymai Vilniaus krašte ir toliau turi galios kiek dabartinis įstatymas jų nepakeičia. Todel ministerių kabinetas įgaliojamas panaikinti visus įstatymus ir įsakymus, kurie yra išleisti kurios nors tautos, arba tikybos nenaudai arba privilegijai. Pagaliau ministerių kabinetas įgaliojamas praplėsti Vilniaus krašte priverstiną galią visų iki šiol veikiančių dekretų, įstatymų ir įsakymų visoje Lenkų Respublikoje.
("Robotnik").

Keistas Skirmunto žygis.

E. KAUNAS. Lenkų užsienų reikalų ministerija atsiuntė musų Užsienių Reikalų ministerijai notą, kurioj siuloma musų Paštų, Telegramų ir Telefonų Valdybai užmegsti tiesioginį pašto, telegrafo, telefono susisiekimą su Lenkija, nors per Dancigą ir Karaliaučių.

Lietuvos de jure.

E. KAUNAS. Iš tikrų šaltinių sužinojome, kad Lietuvos klausimas paskiausiame didž. valstybių užs. reik. ministerių pasimatyme Paryžiuj nebuvo pakeltas. Pasimatyme tebuvo užsiimama Turkijos klausimais.

E. KAUNAS. Iš gana rimtų anglų šaltinių girdėjome, kad Lietuva busianti pripažinta Anglijos de jure balandžio mėn. bėgyj.

Lokautai, streikai ir nedarbas Lenkuose.

E. VARŠUVA. Nuo sausio 1—6 d. didžiažemiai ukininkai Kongresuvkos teritorijoj atsakė darbą 15-kai tukstančių žemės darbininkų šeimynoms. Iki šiol tas klausimas dar nesutvarkytas ir paskutinėmis žiniomis apie 8,000 ukininkų šeimynų nežiurint visų pastangų, dar nerado darbo. ("Robotnik")

E. VARŠUVA. Visam Varšuvos mieste prasidėjo namų sargų streikas. Policijos įsakymas — užžibdinti lempas, uždarinėti ir atidarinėti vartus — pasiliko be pasekmių. ("Robotnik").

E. VARŠUVA. Laikraščių žiniomis, bedarbių skaičius Lenkijoj siekia 200,000 žmonių — reiškia, palyginant su vasario mėn. skaičium bedarbių skaičius padidėjo 75%. Lenkų vyriausybė norinti atleisti 25,000 įstaigų tarnautojų, kurių tarpe 9,000 paštų ir telegrafų įstaigų valdininkų. Tuo budu manoma sutaupyti ½ milijardo markių mėnesiui.

Sąlygos Rusams de jure išgavimui.

E. LONDONAS. "Daily Telegraph" ekspertų pranešime neminima apie Sovietų vyriausybės pripažinimą de jure. Tačiaus laikraštis pabriežia sąlygas, kurių priėmimas iš Sovietų vyriausybės pusės galėtų privesti prie pripažinimo. Pirmoj ekspertų pranešimo dalyj reikalaujama iš Rusų laiduoti nuosavybę ir nurodoma sąlygos, kuriomis Rusai turi teisės naudotis užsienių įmonėmis ir užsienių kapitalu, atstatant Rusijos ukį. Pirmas tos pranešimo dalies punktas apima privatinius Rusijai statomus reikalavimus. Antras punktas kalba apie teises, kurios suteikiamos užsienių kapitalui ir Rusijoj esantiems užsienių piliečiams, apie asmens neliečiamybę, apie teismo paramą ir tt. bei įneša pasiulymą sudaryti laisvą zoną. Antra pranešimo dalis trumpa ir svarsto vidurinės Europos finansų, transporto ir ekoniminius klausimus.

Genujos konferencijos belaukiant.

E. PARYŽIUS. "Petit Parisien" pranešimu, baland. 9 d. Genujoj įvyks Santarvės ministerių prirengiamasis pasitarimas. Tikimasi, kad jame dalyvaus ir Poincarė. Esą butinai reikalinga laikytis bendro politinio nusistatymo, nes Vokiečių valstybės kanclerio prakalba sujudinusi ir Anglų politinį nervą.

Balandžio 7 ar 8 d. manoma, tarp Poincare ir Lloyd George'o įvyksiąs ypatingas pasitarimas.
("Liet. Žinios")

Žinios iš Lietuvos.

Šiauliai. Kovai su brangenybe. Šiaulių miesto Taryba, imdama domėn kasdieną kylančią brangenybę, savo posėdyj š. m. kovo mėn. 24 d. išrinko tris atstovus, butent: Ubeiką, Abromavičių ir Pranckuną, kuriems ir pavedė vykti Kaunan atatinkamosna įstaigosna, kad išaiškintų kylančios brangenybės priežastis ir surastų budą kovai su ja.

Traškunai, Pan. Sausio mėn. Traškunų valsč. Taryba nutarė žemės reformos įstatymu įsigyti valsčiaus nuosavybėn Traškunų Liaudies Namams pasistatyti priešbažnytinę, Traškunų dvarui priklausančią aikštę. Bet dvarininkas liaudžiai nenori užleisti, ir mažo žemės sklypelio. Kas laimės, nežinia dar.

Sintautai, Šak. Apmirusi L. V. S. Jundilų kaime nuo 1918 m. veikė Lietuvos Valstiečių Sąjunga, kuri dabar nerodo gyvybės. Likosi knygynas ir pinigų iš vakarėlių. Reikia: arba atnaujinti veikimas arba turtas atiduoti kitai organizacijai, ką beūsta be naudos. Dr.

Šiaulėnai, Šiaul. Nors turime 4 smukles, bet jaunimas menkai jas lanko — jis užimtas kulturos darbais. Išrinkta nauja valsčiaus valdyba žada darbuotis neblogai. T. Pon.

Jurbarkas. Turime 13 trakterių, kurių keletas priklauso amerikiečiams. Mat Amerikoj saliunus uždarė, tai jie atkeliavo pas mus. Jaunimo ir kitoms gerų norų draugijoms reikėtų blokuotis prieš girtuoklybės a paštalus. Tik vienybėje pergalėsime velnio padarus. B.

Virbalio miestas, Vilk. Prieš naujus metus tikėtasi sumažėsiant girtuoklybė, bet nieko naujo neatsirado. Klebonas Naujokaitis paskelbė vyskupo raštą, kad negertume. Bet kaip suderint tokis dalykas? —Kun. N. yra Vartot. Bendrovės valdybos narys (kasininkas), tad su jo dalyvavimu atidaryta B-vės smuklė, dagi netoli bažnyčios. 1905 m. teisingai kas tai išdaužęs, rodos, Pilviškių monopolį, buvo palikęs ant sienos parašą: "jei nori but caru, tai nebuk šinkoriumi!"

Kokis parašas tiktų, jeigu atsirastų kunigas šinkorius? X.

Rokiškis. Nepaprastas žmonių tamsumas. Sulyg paduotų Tatorių kaimo. Skapiškių valsčiaus gyventojų prašymu išskirstyti jų kaimą į viensėdžius, atvyko matininkas paruošti vietoje išskirstymui bylą.

Tačiau susirinkus gyventojams, jų tarpe atsirado vienas pilietis, kuris ėmė išrodinėti kitiems, kad dabartiniu laiku negalima skirstytis į viensėdžius, nes, girdi, dabartinė valdžia liepianti eiti į viensėdžius, o pavasariui atėjus mesime korčiukes ir nesą žinios, ką mes išrinksime; nauja išrinkta valdžia galinti paliepti visiems eiti į kruvą gyventi, ir tuomet teksią nukeltos trobos iš galilaukės kelti atgal į sodybas. Po tos kalbos, neatsižvelgiant į matininko paaiškinimus ir įrodymus, dauguma Tatorių kaimo gyventojų skirstytis į viensėdžius nesutiko. "Ek."

Ek. Vilkaviškis. Plėšimas. Kovo 21 d. prekymečio vakarą, netoli nuo Vilkaviškio važiuojant Pilviškių vieškeliu, užpultas dviejų plėšikų, tapo apiplėštas Jonas Žolagaitis. Atimta 16,000 auks. Plėšikas Jonas Čemerka suimtas.

Veliuona, Kauno apskr. Dvarininkas Vakselis dalina savo žemę stambiesiems ukininkams ir klebonui, žinoma, už pinigus. Biednuomenė nusiuntė St. Seimui pranešimą, kad but sustabdyta tokia operacija, nes tos žemės jie patys apsiima St. Seimo nustatytomis sąlygomis paimti. Nekantriai laukiama atsakymo.
("Liet. Žinios")

DEL AUKŲ ŠAULIAMS

Laikraščiuose tenka išgirsti įvairių nuomonių del Lietuvos Šaulių Organizacijos. Ypač klerikalai žiuri nepalankiai į šaulius bijodami, kad jie kartais Lietuvoj neiškrėstų kokios "revoliucijos" ir nepadarytų klerikalams strioko. Kiti prisibijo, kad šauliai netaptų reakciniu elementu, kokiu virto Suomių šauliai, kurie pasidarė šovinistais - monarkininkais.

Šaulių atstovo Žmuidzinavičiaus aukų rinkimas išjudino vienus ir kitus, o ypač pirmuosius. Ne kas kitas, kaip tikrieji demokratijos ir tautos idealų gynėjai turi tikslą tokias organizacijas kaip šauliai stiprinti, nes visų jų yra noras panaikinti nuolatinę kariuomenę, prieiti prie visuotino karinio apmokymo, kad reikalui ištikus visi piliečiai, pasiėmę ginklą galėtų stoti tėvynės ginti. Per šaulius galime prieiti prie milicijos sistemos, kuri Lietuvoj tiktai tegali ir buti. Lietuvos kariuomenė privalo buti visa tauta, kuri ramiu laiku eidama paprastas piliečio pareigas, mokos ginklą vartoti, o iš nuolatinės kariuomenės lieka tiktai karo instruktoriai, karo mokyklos ir kursai. Tokia kariuomenė turi ir teritorialę organižaciją.

Dabartiniu laiku, kol Lietuvos priešininkai nėra nurimę, Lietuva pergyvena nei tai taikos nei tai karo metą, negalima yra visiškai apsieiti be nuolatinės kariuomenės, tačiaus jau laikas yra laipsniškai eiti prie jos panaikinimo. Patsai ginkluotos pajiegos reikalas, Lietuvoj taip turės vystytis, kad nuolatinė kariuomenė turės tirpti, o šaulių organizacija augti, o galų gale virsdama į respublikos miliciją.

Jau ir dabar legalizavus Šaulių Sąjungą Steigiamajame Seime atatinkamu įstatymu (įst. 4§), šauliai yra išimtinai Krašto Apsaugos Ministerio priklausomybėje, ir jau šauliai yra kariuomenės dalis.

Lėšas Šaulių Sąjungai skiria Steigiamasis Seimas, priimdamas Krašto Apsaugos Ministerijos sąmatą (8 str. Šaulių Sąjungos įstatymo). Tuomi pačiu Šaulių Sąjunga yra valdžios įrankis. Keno valdžia, to ir kariuomenė su šauliais.

Norints dabar yra šauliai išimtinai klerikalų rankose, nes jų rankose ir valdžia, bet klerikalai kimba prie jų vado — Putvinskio, faktinai klerikalų pastatyto, norėdami daugiau "sučėdyti" skatiko klerikalizmo intakos palaikymui Lietuvoj. Jie žino, kad klerikalų valdžia šauliams sulyg jų "vertybės" iš valstybės pajamų pinigus gali skirti. Čionykščiai klerikalai gerai supranta, kad ir be aukų šauliai bus jų įrankis, jeigu bus valdžia jų rankose. Neva keikdami šaulius jie vienu šuviu užmuša du zuikiu: savo kišeniuose palieka pinigų klerikalų akcijai, o siundydami prieš šaulius daugiau pinigų gauna iš tautininkų, nes šie mano, kad šiauliai yra nepriklausoma nuo klerikalų organizacija ir patsai didžiausis dyglys klerikalams. Jeigu žiurėti į šaulius, kaipo į busimus "revoliucijonierius" prieš klerikalų reakciją, tada, žinoma, visiems reikėtų iš marškinių nertis, kad tiktai šaulius palaikius. Bet jeigu šaulius suprasti kaip kad jie yra — kariuomenės dalimi, o nei tautininkai, nei rimti socialistai nesirengia prie revoliucijos

(Seka ant 8 pusl.).

Kaltinami už šalies Išdavimą

Russai Vėl Supainiojo Genoos Konferenciją

Sreikas Prieš Militarizmą

ANGLIAKASIŲ UNIJOS VIRŠININKAI KALTINAMI IŠDAVYSTĖJE.

CHARLESTOWN, W. Va. Pereitą panedėlį 23 angliakasių unijos viršininkai buvo statyti prieš teismą, kaltinami už "pakėlimą karės prieš West Virginia valstybę." Ryto teisdarys O. M. Wood turės išspręsti, ar juos teisti, ar atmesti prieš juos padarytą skundą.

Kaltinimas paeina iš to, kad pereitą rudenį daugiau kaip 700 angliakasių, maršavo ant Logan ir Mingo pavietų kasyklų, kur dirba neunijiniai darbininkai. Pirmiausia, pašaukta prieš teismą unijos viršininkai, ir jei tie butų rasti kalti, tad teistų ir kitus.

RUSAI VĖL SUPAINIOJO KONFERENCIJĄ.

GENOA, bal. 24 d. Rusai ir Vokietija apsiėmė atšaukti savitarpinę sutartį, padarytą be kitų valstybių žinios, tad ir pavojus, kad konferencija pairs, dingo. Russijos delegatai buvo apsiėmę mokėti senasias skolas, duoti užrubežio kapitalui visokias koncessijas, tad konferencija slidžiai ėjo tolyn. Bet štai ekspertų susirinkime rusų delegatai pareiškia, kad visos skolos, karės padarytos, turi buti panaikintos, ir kad už skolas, padarytas prieš karę, butų palukanos neskaitomos. Ir drauge jie pareikalavo, kad Russijai butų duota paskola, su kuria ji galėtų atsistatydinti. Ekspertai, išgirdę tokį pasiulymą, išsiskirstė, nė ne paskirdami, kada jie vėl susirinks.

STREIKAS PRIEŠ MILITARIZMĄ.

DUBLIN. Suirutės ir kraujo praliejimas nesiliauja Laisvoje Airijoje. Įvėlimas tikėjimo į politiką daugkiek yra atsakomingas už tą betvarkę. Prieš Laisvąją Airiją sukilo dalis kariuomenės, reikalaujanti Airijos respublikos. Airijos darbininkai nutarė užprotestuoti prieš militarizmo sauvaliavimą tuomi, kad pakels vienos dienos visuotiną streiką. Taip ir sutartinai streikavo 24 valandas: jų streikas pasibaigė pereitą panedėlį 9 v. vakare.

SVARBI NAUJIENA.

Su birželio 5 diena, 1922, pradidės maršrutas gerb. svečių p. Natkevičiaus ir p. Žygelio Naujojoj Anglijoj.

Prasidės nuo Stamford, Conn., ir tęsis Conn. valstijoj iki birželio 16 d. Nuo 16 d. bus surengtos prakalbos Maine, N. H., R. I. ir vėliau, apie birželio 22 d. Mass. valstijoj. Galutiną maršruto tvarką ir dienas išdirbs Conn. ir N. Anglijos Sandaros apskričiai.

Kviečiami visi į darbą: kur tik galima, ten rengkit svečiams prakalbas. Ir Conn. valstija tegu susineša su piliečiu M. J. Vokietaičiu, 130 View St., New Haven, Conn. Kitos valstijos kreipkitės prie K. Sidabro, 357 Broadway, S. Boston, Mass. Maine valstijos kuopos ir šiaip veikėjai tame reikale kreipkitės informacijų pas mane.

Naujos Anglijos maršruto komisijos narys,
S. Mockus,
266 Bolton St.,
So. Boston, Mass.

REIKALINGAS ŽECERIS.

Mokantis spaustuvės laikraštinį rankų darbą, malonės atsišaukti į
"SANDAROS" ADM.
327 E St., So. Boston, Mass.

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į A. L. T. SANDARĄ.

Prie 7 kp. So. Boston, Mass.:
Ignas Butkevičius,
Petras Vanagas.

Prie 11 kp., Waterbury, Ct.:
Vincas Eidukevičius,
Antanas Eidukevičius,
Motiejus K. Krugelis,
Petras C. Krugelis.

Prie 32 kp. New Britain, Ct.
Anelė Žaledoniutė,
Antanas Dangveckis.

Prie 36 kp., Pittsburgh, Pa.:
Antanas Kepleris,
Vincas Petrauskas,
Antanas Sabaitis,
Pranas Savukinas,
Jurgis Riškinas,
Leonas Nainis,
Pranė Birutaitė.

SANDARIEČIŲ PAREIGOS.

Kaip pareitą kartą minėjau, "Sandaros" Adm. kasdien gauna iš Lietuvos pluoštus laiškų, reikalaujančių, kad siuntinėtume jiems "Sandarą." Visų tų reikalavimų be finansinio atlyginimo Sandaros Adm. egali išpildyti. Tad matydami Lietuvos žmonių tokį pageidavimą "Sandaros," kreipiamės į visus Sandariečius bei "Sandaros" skaitytojus, kad kiekvienas, sulyg savo išgalės, aprupintų literatura savo brolius Tėvynėje, — kas tėvą, kas brolį bei sesutę, draugą bei giminę.

Taipgi šiandieną po Amerikos lietuvių kolonijas lankosi gerb. atst. V. Natkevičius ir B. Žygelis. Per juos galima užsirašyti kaip sau, taip ir savo giminėms Lietuvos laikraščius. Tad nepasigailėkite poros dolerių, už kuriuos padarysite didelį džiaugsmą savo broliams tėvynėje.

K. J. PAULAUSKAS
Sandaros Administ.

PASKAITA.

Paskaitą "Amerikos Lietuviai ir Lietuva" jau pabaigta spausdinti. Ši paskaita yra labai įdomi, ją kiekvienam Sandariečiui reiktų perskaityti. Paskaitą parduodame po 10c. už knygutę. Kuopos pasistengkite praplatinti savo kolonijose.

Sandaros Adm.

Į SANDAROS NARIUS APIE ŠVIETIMO DARBĄ.

Naujos sąlygos, susidariusios Europoje, iškėlė daug gyvų klausimų, reikalaujančių iš musų naujo darbo, naujų sumanymų, naujų aukų ir pasišventimo. Pažangiosios visuomenės pečiais reikia išnešti pirmyn Lietuvos šviesioji ateitis. Ką musų politiniai priešai padaro Lietuvos nelaimei, mes turime tai prašalinti. Ir taip bus, iki pažangioji visuomenės dalis tiek sutvirtės, kad atžagareivių elementas nebus prileidžiamas prie atsakomingų vietų Lietuvos valdžioje. To atsiekti per plačią agitaciją spaudoje ir žodžiu, per auklėjimą jaunesnės pažangos dvasioje, per musų pačių solidarumą. Musų spauda čia ir Lietuvoje jau veikia, drąsiai keldama pažangos obalsius ir kovodama už juos, — tik reikia jai daugiau paramos, daugiau jiegų. Reikia, kad kiekvienas organizuotas prie Sandaros vientautis butų savo organizacijos idėjų platintojas, — jus, broliai Sandariečiai, turite rupintis, kad jusų draugai ir vienminčiai neliktų neorganizuoti, kad jie butų jusų bedrais musų poliniame ir kulturiniame darbe. Rašykite savo draugus prie Sandaros, užrašinėkite jiems musų partijos organus — čia Amerikoje "Sandarą," gi Lietuvoje "Lietuvos Ukininką."

Ypatingai dabar turite gerą progą, — svečiams iš Lietuvos lankant Amerikos miestus, nepraleiskit jų prakalbų, kad neparaginus klausytojų stoti į A. L. T. Sandarą. Nepraleiskite progos, kad neužrašius musų organo, nepasiulius žmonėms musų literaturos. Tegul musų darbštumu šiais metais Sandaros narių skaičius dvigubai padidės!

Antras labai svarbus dalykas — tai leidimas ir platinimas musų partinės literaturos. Tam reikia išpradžių lėšų, ir tas lėšas mes patys turime sudėti. Už kurio laiko literaturos leidimo reikalas pats užsimokės. Reikalinga yra tiktai pradžia.

Auklėjimas musų dvasios ir musų pažiurų jaunimo, taip čia Amerikoje, taip ir Lietuvoje, yra itin didelės reikšmės klausimas. Musų politiniai priešai tuo reikalu senai apsirupino ir kas mėnuo išleidžia po kelioliką šimtų dolerių savo pažiurų jaunimui šelpti Europoje.

Tuo tikslu prie Sandaros steigiamas yra Švietimo Fondas, kurs finansuos leidimą tinkamos musų tikslams švietimo literaturos ir šelps einančią augštesniuosius mokslus jaunuomenę. Šituo reikalu dar ne kartą turėsime kalbėti musų organe, — bet jau ir dabar A. L. T. S. kuopos yra prašomos padirbėti ir aukų tam reikalui parinkti. **Be šviesių ir mokytų žmonių nėra galima tikėties tautą augštai iškilsiant.** Nuo aukos — kad ir stambesnės — neatsisakys nei vienas išmintingas žmogus, kurs supranta mokslo vertybę. Gali atsisakyti nuo aukojimo politikos darbui, nes politikoje nuomonės labai greitai ir smulkiai išsidalina, bet tautos mokslui ir šviesai niekas nepasigailės gausios aukos. Šiuos žodžius rašant, A. L. T. Sandaros pirmininkas turi ant rankų prašymą 5-kių jaunikaičių, einančių augštuosius mokslus Europoje. Jie yra musų pažiurų žmonės, jau pasižymėję savo darbais Lietuvos atgimimo ir politinio atsistatydinimo valandose. Jų nesušelps klerikalai, ir mes nenorėtume, kad jie butų priversti kreiptis į priešingąją partiją pašalpos. Jie yra ir bus musų žmonės, tad mes ir turime pagelbėti jiems atsiekti jų tikslą, užbaigti universitetą. Už dvejų metų jie užbaigs. Bet jau dabar jiems reikia po $15 mėnesiui kiekvienam, — pragyvenimui ir mokslui. Kitaip sakant, reikia metams $750, kad užlaikius Europoje 5 studentus. **Tokią sumą ir daugiau dar parupins tam tikslui Sandariečiai!**

Kiek vėliaus, oficialiu aplinkraščiu į kuopas, bus pranešta Švietimo Fondo detaliai. Bet jau dabar geros valios Sandariečiai tegul pasiskubina su savo auka musų moksleiviams!

V.K. RAČKAUSKAS,
A. L. T. S. Pirmininkas.

Iš A.L.T.S. Kp. Veikimo.

PITTSBURGH, PA.

A. L. T. Sandaros 36 kuopa turėjo mėnesinį susirinkimą, kurs buvo šauktas atvirutėmis. Mat kuopos reguliaris mitingas neįvyko dėl svečių atsilankymo Pittsburge pirmą nedėldienį, kada kuopa laiko savo mitingus. Pasirodė, kad per Kovo mėnesį prie kuopos prisirašė 30 naujų narių. Jei žėdną mėnesį po tiek rašysis, tai lengvai davarysime lig 500 narių.

Apsvarstyta kuopos reikalai ir išklausyta komisijų raportai ir Centro pranešimas. Taip pat išgirtas komisijos darbas surengime prakalbų ir vakarienės, kurie davė aukų į P. Iždą $589.37. ir iš gražios vakarienės surengimo. Taip pat ėmė ir paveikslus Sandarietis J. Varnagiris, tik, ant nelaimės, neišėjo gerai, rodos viena šviesa neužsidegė, tai nebus paveikslų atminties tos garbingos vakarienės. Apkalbėjus svečių prakalbas ir geriau supratus mus draugų Liaudininkų ir Valstiečių Sąjungos pagrindinius pamatus ir jų reikalavimus Lietuvos liaudžiai, nutarta remti netik piniginiai, bet ir moraliai ir stengtis didint skaičių idėjos draugų, tai yra daugiau prirašyti prie Sandaros, taigi svečius išleidus visiems griebtis uždarbo dėl didesnio narių skaičiaus. Butų gerai, kad ir kitos kuopos dabar sujustų po svečių atlankymo ir suprastų geriau savo partijos reikalus, stotų visi į darbą, kam rupi Laisva Nepriklausoma Lietuva.

Taigi į darbą, Sandariečiai, ir kiti geri lietuviai, norinti matyti mus šalį tikrai laisvą. Dėkimės prie Sandaros, ir kurie priklausot, kalbinkit savo pažįstamus ir pažįstamas. Pittsburgiečiai, į darbą! žiurėkim, kad savo prižadą išpildytume ir Bostoniečius pralenktume. Taigi visi su naujais nariais prie kuopos!

36 kp. Organizatorius.

BALTIMORE, MD.

Balandžio 10 d. buvo A. L. T. S. 5 kuopos nepaprastas susirinkimas. Apkalbant kuopos ir organizacijos veikalus, kuopa išreiškė didelį papeikimą A. B. Strimaičiui, kaipo rengėjo svečiams maršruto, kuris paskelbdamas maršrutą, nieko nepranešė kuopai, ir gal tos priežasties dėlei, prakalbos neįvyko, kuopai padaryta daug bereikalingų iškaščių, ir likosi suvilta Baltimorės lietuvių visuomenė. Nežiurint tų visų nemalonumų, kuopa vienok rankų nenuleido, ir nutarė rengti svečiams antras prakalbas. Išrinko rengimo komisiją, kuri pirmiausia susižinos su Polit. Iždo valdyba ir, gavus atsakymą su paskirtu laiku, imsis už darbo rengime prakalbų.

Toliaus buvo apkalbamas ir Sandaros organo reikalas. kuris neturėdamas ganėtinai vietos apkalbėjimui savos organizacijos reikalų, ėmėsi organauti kitiems, įsileisdamas kokius New Yorko politikierius, ar politikierių apysenį su agitacija už savo sėbrus į S. L. A. Centro Valdybą, į ką "Sandara," kaipo partijos organas, neturėjo tiesos kištis.

(Bereikalo kas suagitavo kuopą sakyt, buk organe pritruko vietos skelbimui organizacijos reikalų, nes kaip tik organizacijos reikalai (atvažiavus gerb. Natkevičiui ir Žygeliui) tiek užėmė "Sandaroje" vietos, kad KITIEMS dalykams, o ne organizacijos reikalams, pritruko vietos. Nukentėjo tik korespondencijos, kurios, delei vietos stokos, paseno ir ar pora dešimčių jų netilpo. Netiesa nė tai, kad organas "neturi tiesos" talpinti straipsnius apie kokią nors viešą organizaciją, taigi "Sandarai" neuždrausta nė apie S. L. A. rašyti. Bet reikia pripažinti, kad buvo klaida talpinti bevardžio komiteto agitacijos straipsnis. Kas kita, jei komitetas butų pasirašęs vardais. Bet gerb. Sandariečiai nenumano, kokis yra sunkumas Redakcijai nuspręsti, kurie straipsniai netalpinti. Ateita nemaža erzinančių straipsnių, kurie niekam naudos neatneštų, tik sukeltų tarp pačių Sandariečių kivirčus. Žinoma, toki straipsniai eina į gurbą, bet su tuo nepabaigta, nes jų autoriai "supyksta;" vieni pyksta tylėdami, kiti iškolioja redaktorių kartais ir labai negražiais žodžiais, treti kelia protestus net per kuopas, žinoma, pasijieškoję kokią kitą priekabę, ir tt. Tegul Sandariečiai supranta redaktoriaus padėjimą: ką jus patys, alei vienas iš jus, darytumenė, budami redaktoriaus vietoje? Talpįsite nelemtą straipsnį, darysite suirutę organizacijoje, iš ko džiaugsis tik klerikalai; netalpįsite, pyks autorius ir kels suirutę, pasitalkinęs savo draugus. Kaip jums tas patiktų? O redaktorius beveik kasdien turi su tuo susitikti ir perkęsti tą. Taigi norintieji kelti protestus turėkite omenyje, kad jums lengva protestuoti, bet kad Redakcijai visai negalima išvengti keno nors piktumo, nes už ką vieni girs, už tą patį kiti peiks. Kad 1920 m. gegužės mėnesyje dabartinis redaktorius užėmė vietą prie "Sandaros," jis rado organe daug tuščių ginčų. Tuos ginčus išsyk nukirto. Tie, kuriems nedavė toliaus laikraštyje ginčytis, pyko, koliojo redaktorių, skundė, bet pamatę, kad nieko nepeša, aprimo. Šiandien "Sandaroje" nėra savų tuščių ginčų, visa energija atkreipta kovai su Lietuvos kenksmingais gaivalais. Tikimės, kad ir tas nelaimingas "Rinkimų Komiteto" straip. gal ir neapsižiurėtai, bet tikrai be jokių blogų norų įdėtas, nesukels bereikalingų ginčų. Mus visos spėkos privalo buti atkreiptos tam, kad padidinti kaip galint Politinį Iždą ir pergalėti Lietuvos demokratybės priešus. **Redakcija.)**

Toliaus, išklausytas raportas vakarinės mokyklos, iš ko pasirodė, kad Vak. Mokykla tuo po Velykų rengia vakarą su perstatymu ir kvietė, kad ir puopa prisidėtų, kas likosi ir nutarta.

Tą susirinkimą prie kuopos prisirašė vienas naujas ir vienas buvęs pavienis prisidėjo prie kuopos.

Ant galo P. Jaras, kuris buvo laikinai išrinktas kuopos pirmininku ir korespondentu, pasitraukė iš pirmininko ir korespondento vietų. Dabar Pirm. vietą užims gana darbštus narys, vice-pirmininkas p-tis S. Levonavičius, korespondentas bus renkamas sekančiame kuopos susirinkime, kuris įvyks balandžio 28 d. 7:30 vakare Lietuvių Tautinio Knygyno kambariuose, taigi nepamirškite visi susirinkti ir naujų atsivesti.

P. Jaras.

PITTSBURGH, PA.

Gerb. svečių V. Natkevičiaus ir Žygelio prakalbos.

Balandžio 2 d. buvo prakalbos S. S. 2-rą v. po pietų. Aukų surinkta $183.37. Tą pačią dieną vakarienė L. M. D. Name, kurią surengė vietos Sandariečiai. Čia aukų sudėta $406.00. Aukotojų vardai pagarsinta pirmiau "Sandaroj" ir "Dirvoj."

Balandžio 2-rą d. prakalbos Braddock, Pa. Čia buvo maža žmonių: daugeliui reikėjo dirbti ant naktų. Aukų surinkta sekančiai: B. Vitartas aukojo $5.00, A. Balčius $1.00, N. N. $1.00, smulkių $4.40 — labų $11.40.

Balandžio 4 d. N. S. Čia žmonių buvo pilna svetainė L. Sunų. Aukų surinkta sekančiai: J. A. Katkus $10.00, P. Dargis $2.00; **po $1.00:** S. Ivanauskas, P. Liepas, K. Stobčiunas, P. Milinis, J. Plukis, A. Vienis, A. Tamošiunas, J. Novakas, Pr. Brazaitis, P. Stanaitis, J. Burylas, N. Jurselis; smulkių $12.62 — labų $37.62.

Seredos vakare Bal. 5 d. buvo McKees Rocks, Pa. Žmonių ir neperdaug, aukų surinkta sekančiai: G. Porcevskis $5.00, J. Grabauckas $5.00; **po $1.00:** J. Balutis, P. Čepaitis, V. Dambrauckas, A. Labuckas, P. Pranckevičius, A. Jankauskas; smulkių $7.35 — labų $23.35.

Bal. 6 d. Homestead, Pa. Čia žmonių ir nedaug. Aukų surinkta sekančiai: M. Brašinskas $3.00; **po $2.00:** A. Bajauckas, J. Kančys, M. Brazinckas; **po $1.00: M.** Greičius, A. Kudžius, P. Dovidaitis, R. Zelenka, St. Svedokas, P. Savalionis, R. Butrimavičia, A. Minikas, F. Hayd, J. Grauzlis, V. Lepeška; smulkių $3.05 — labų $24.05. Taigi viso Pittsburge ir apielinkėj surinkta į Politinį Iždą $685.79.

Prakalbos visur nusisekė kopuikiausiai, ir visur žmonės pilnai užganėdinti su teisingu išaiškinimu dalykų Lietuvoj ir žėdnas supranta, kad ištikro ir turėtų Lietuva tik taip, kaip Valstiečių Sąjungos ir Liaudininkų atstovai nupiešė. Ir nors bedarbės dabar Amerikoj, bet žmonės aukojo, kiek išgalėjo, ir upą taip sukėlė, kad beabejo Sandaros kuopos gaus naujų narių — naujų kovotojų už tikrą laisvę.

Kai kurie gaivalai gana šokinėjo. Taip, Rusų agentai komunistėliai parsitraukė iš Chicagos Zaldoką ir visai prieš svečių kalbą iš vakaro rengė prakalbas. Čia tas rusų bernas rėkė, keikė Lietuvos valdžią ir ragino neiti į Sandariečių prakalbas, neaukoti. Bet žmonių buvo pilnutė svetainė, ir aukų surinkta gana daug, nes $589.37, kad tam vargšui nė ant tikieto į Chicagą sugrįžt nesudėjo. Buvo klausimų ir užmetimų Lietuvos valdžiai, kalbėtojai paaiškino, kad valdo viena partija, kuriai rupi daugiau Roma ir Varšuva, nė Lietuvos žmonių buvio pagerinimas; o kad tą pataisyti, tai reikia tokias partijas remti ir už tokias balsuoti, kurios rupinasi žmonių reikalais. Vienas (J. Semsis) suriko: buržujai! einant lauk, tai moterėlės kone plaukus nupešė tam žmogeliui. Taip pat ir ant N. S. prakalbas turėjo tas pats Zaldokas ir ten norėjo triukšmą sukelt, bet nieko neįvyko, melais nieko padaryt negalima, teisybė paima viršų visur. Taip pat daug klausimų buvo ir McKees Rocks. Gerai išaiškinus F. Rodzeris sako: aš sutinku su šitais Lietuvos žmonėmis, bet ne su tais, kurie čia buvo atvykę lig šiol. Na, o Homestead tai užpuolė su klausimais Vyčiai (ar varlamušiai, kaip "Vanagas" juos vadina). Tie daugiau klausė, kam apleido Seimą, kodėl ten nebuvo ir tam panašių klausimų. Kada viskas teisingai buvo paaiškinta, tai, žmonėms gausiai delnais suplojus, vyčiai pasijuto, kad ne pobažnytiniams sklepe. Da Grebliunas spyčių išrėžė ir spruko pro duris, matydamas, kad jau žmonės neklauso vyčių veidmainystės.

Da žodelis prie surengimo prakalbų. Nors labai negerai, kad iš karto paskelbto maršruto nepildoma, bet vis mainoma tai, ir čia, kada buvo permainytas paskutinėmis dienomis, tai labai negera — tik pasidarbavus vietiniams ant greitųjų viskas atlikta. N. S. pasidarbavo J. Katkus ir A. Dovidas, McKees Rocks, Pa., G. Porčevskis, N. S. svetainę ir plakatus, rodos, Sandaros 42 kuopa padengė, McKees Rocks svetainę davė uždyką A. P. L. A. 2 kuopa, o plakatus, turbut, kuopa padengė. Homestead buvo paimta Slavakų svetainė, bet pasidarbavus M. Brazinckui ir Pikučiui buvo pereita šale į Lietuvių Kliubo svetainę, kuris davė už dyką. Gal mažiausios pasekmės buvo Braddock, Pa., bet ir ten svetainė tik $5.00. Taip pat L. M. D-ja savo svetainę davė uždyką vakarienei. J. Kazlauskas išlaikė visą sąvaitę svečius, nepaskaitydamos nė cento. Taip pat daug svečiams aprodė ir važinėjo V. Volungevičia ir J. Kazlauckas (J. Kazlaucko sunus) su savo mašinomis, taip pat F. Venslovas ir J. Katkus, visi prisidėjo patarnaudami už dyką nuveždami svečius tai į prakalbas, tai taip Pittsburgo parodyti, už ką tariu visiems prisidėjusiems ir aukojusiems varde L. P. I. širdingą ačiu.

J. Virbickas.

GREENFIELD, MASS.

Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 73 kuopos susirinkimas bus balandžio 30 d. 2 valandą po pietų, pas Albertą Tamulį, 19 Elm St. Malonėkite visi nariai atsilankyti. Yra daug visokių reikalų ir daug laiškų nuo centro. Ir atsiveskit visi po naują narį prirašyti prie Sandaros.

S. J. Kazlauskas.

POLITINIO IŽDO KOMITETAS
Pirm. DR. K. DRANGELIS,
4101 So. Francisco Ave., Chicago, Ill.
Sekr. K. S. KARPAVIČIUS,
7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Iždi. DR. A. ZIMONTAS,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Kiti komiteto Nariai:
K. VILKAS,
656 W. 47-th St., Chicago, Ill.
V. M. ČEKANAUSKAS,
Vernon Hotel, Worcester, Mass.
S. GRINIENĖ,
3120 Richmond St., Philadelphia, Pa
S. E. VITAITIS,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

REIKALINGI DARBININKAI

Norintieji prisidėti prie demokratinio ir laisvo Lietuvos kulturos ir politikos vystymosi atsišaukite prie:

Lietuvių Politinis Iždas
3252 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

J. BUIVYDIS.

Dvidešimts Pirmas...

(Šių dienų atsitikimėlių bruožas kariškių gyvenime.)

Dešinės sukimu, žengte marš! (komanda).

—Ponas karininke! — tarė priėjęs viršila:— kaime Tamstai butų yra tinkamu du: vienas kaimo gale, kitas —viduryje.

—Še tau boba ir pyragas! —tarė karininkas Rautas:— tikrai čigoniškai. Kuomet reikia, tai net lindynės nėra, o kada, tai net du atsiranda. O kuris geresnis?

Buvo taip: 3 batalionas buvo paskirtas atsargon, pertai 1 kuopa turėjo užimti Plytiškių kaimo rajoną. Pasiskirstė šiaip: vienas burys su kulkasvaidininkais pasiliko Plytiškiuose, o likusioji dalis perėjo į Kumpiškius. Viršila buvo paskirtas kvartirjeru, o ypač norėdamas įtikti jaunam savo kuopos karininkui, išrinko butus sulyg savo skonio.

—Vienas butas, iš galo kaimo puikus: muro namai, seklyčia graži, ir gramafonas yra, tik kaslink bobiškų, tai skupu. Kita, tai mokykla, tik šalta, namai prastesni, bet dvi mokytojos — aniuolai, ir aš pats pirštus apsilaižiau.

Karininkas pasijuokė iš viršilos stropumo.

—Imsim abudu butu. Gyvęsiu galiniame, o merginos bus iš vidurinio. Prižiurėk, kad kareiviai neapžiurėtų to kraičio!

Viršila pajudino gudriai akimis, atidavė garbę ir atsitolino vykinti kuopos išskirstymą. Rautas gi, pakol pasiuntinys atves arklį, įėjo į grįčią pasišildyti. Kareiviai vieni su dainomis traukė į Kumpiškius, kiti šeimininkavo Plytiškiuose. Įėjęs karininkas atrado kareivius, užėmusius visą butą savo negudria mantele. Vieni jųjų glostė storą gaspadinę, su vilčia, kad nuo glostymų gaspadinė suminkštės ir išvarvės koks taukų ar lašinių kąsnelis. Pamatę karininką, jie pagerbė ir pravalė vietą prisėsti, bet gaspadinės nepaliovė glamonėję. Už sienos kitoje pusėje Rautas juto kažkokį šnabždėsį. Dar jam įeinant, iš antros pusės pasirodė dvi poros įdomaujančių akučių puikiuose blakstienuose. Net šnabždesyje pasigirdo kaž ką panašų į: "Atėjo! koks jaunas, gražus vadas. Kažin ar ilgai jis čia bus?" Rautas apsižvalgė, pasiklausė, bet šnabždėsis nutilo. Jis pašaukė skyrininką ir tyliai paklausė:

—Katyčių yra?

—Kaipgi, tamsta karininke — atsiliepė kareivis:— ir dar kokių! Kad riebios, kaip dėdės Simo kumelės, taukų vien išvarvintum dešimts puodynių.

Ir nelaukdamas prašymo, įsivėlė į kitą pusę žodžiais:

—Balandėlės, ką ten užpečkyje beburkuojat, pasirodykit ir mums, ne vanagai, greičiau piršliai. Žiurėkit, kokių jaunikių privažiavo, ir su žvaigždėmis ir be žvaigždžių...

Tečiaus daug raginti neprisiėjo, nes greit duryse pasirodė ir dvi mitusios merginos, viena storoka, nebikokio glėbio, gudriu veidu, kita ir iš stuomens, ir iš liemens graži, apvaliu veidu, meilių, truputį naiviškų akučių, žodžiu — merginа nuo kurios net pats sumigęs kariškas skonis neatsisakys. Kaip tik tuo momentu pasiuntinys pranešė Rautui kad viskas parengta ir arklys stovi.

—Kur pasislėpėt, dušytės? — prabilo Rautas į merginas, kurios ypač mės atkreipė į jį — argi čia vokiečiai?

—Kur ten!—atsakė vyresnėji, tuotarpu, kuomet jaunesnėji gnaibė priejuosčio kraštą:—mes tik žiurim, ar nėra tarp jusų ir musų pusbrolis — atsakė lyg nė šiam, nė tam.

—Pusbrolis yra namie — tarė primirksėdamas gudriai kareivis:— tik žiuri, ar nėra kartais savo bernužėlio.

—Jei jis butų — įsikišo nedrąsiai jaunesnėji:— o kad jo nėra...

—Tai bus — atsakė resnausdamas kareivis:— štai vienas (parodė Rauto link), o štai kitas (parodė į save). Ar aš vilko iš kelmo išspirtas?

Jaunesnėji lyg pažvelgė į Rautą, dar lyg ir susimaišė. Akis nuleido ir dar labiau skabena priejuostį. Rautas mauna ant rankų pirštines ir papuola vieton piršto skylėn. O jaunesnėji tik seka kiekvieną jo judėsį, ir vos jis užmovė vieną skylėtą pirštinę, ji pražuvo duryse. Kita dar labiau suplyšus. Rautas numauna visai. Senesnėji šypsosi.

—Teisybė — sako Rautas: —be mergužėlės sunkų gyventi. Štai vokietpalaikius bevaikant sudrisko pirštinės; mergužėlė kitas tuoj parupintų, nudirbtų, net su raidėmis. O dabar reikia basam. Na nieko... Taigi bent mano kareivius mylėkit, kad jie bent atrastų pas jus mergužėlę sau. Sudiev.

—Mes ir tamstą pamylėsim — sako vyresnėji:—kur taip skubate? Palaukite, prisėskit, pasišildykit — kvietė meiliai.

Bet Rautas atsisveikinančiai skersa akia mirktelėjo ir išėjo pro duris, užsėdo ant arklio ir išlėkė į kiemą, nematydamas, jog jaunesnėji iššoko lauk, turėdama kažką po priejuosčiu. Bet karininkas jau buvo toli. Neteko jam pamatyti iš po priejuosčio baltas, kaip sniegas, šiltas, kaip žąselės plunksnos, pirštines.

Mat, neteko net atminčiai palikti.

O Rautas skubiai jojo paskui pirmyn paėjusią kuopą. Merginų simpatijos mat nenusišeria, kaip sena dėdės skranda.

Tuo tarpu kuopa paėjėjo sušalusi tiek pirmyn, kad kuomet Rautas atjojo, jau buvo išsiskirsčiusi, teko tik eiti savan butan.

Pasiuntinys su daiktais apsiruošė. Butas buvo nepaprastai geras ir, matyt, su tvarkytas sulyg inteligentiško skonio. Trejetas didelių langų davė užtektinai šviesos, viduryj stovėjo stalas, ant langų buvo vazonai su nevisai nutriušusiomis gėlėmis, asla varsuota, buvo ir kanapa su minkštais siulais, ant sienų buvo prikabinėta šale šventųjų paveikslų ir ...is vytis, D. L. Kuni...sci...ų paveikslai, kelet... ...ų darbo akvarelių, fo...grafijų. Kampe ant angš...talo stovėjo gramofonas, u...la nesuplaušytomis lėkš...ėmis, iš kurių buvo daug lietuviškų, ir rusiškų kompozicijų ir Bim-Bam kupletų. Ant komodo buvo artistiškai iš šakaliukų lietuvių meno sutaisytas kryžius ir visokių smulkmenų, dailiojo tvarkoje sudėtų. Už pirmojo kambario buvo matyt ir kitas, ką liudijo durys. Nos kaip tyčia, pakurenta. Laba jauku buvo kambaryje. Rautas priėjo prie lentynaitės. Buvo Kudirkos raštai, Čechovo, Dostojevskio ir Tolstojaus. Rautas perėjo per kambarį ir sustojo galvodamas, ko dar truksta prie taip dailiai sutaisyto kambario — bomboniejerkos. Atsakymas netolimas, tai grakščios merginos, su mėlynomis, kaip dangaus skliautu akimis, apvaliu veideliu, gražiu liemeniu. Atsiminė taipgi viršilos žodžius kad čia apsistojus reikės merginas atskirai žvėjoti.

Duryse pasirodė tikra lietuviška kaimietė mama, baltais skrebiais apsirengusi. Rautas buvo bepradėjęs atsiprašinėti, kad taip staiga jam prisieina priversti šių namų šeimininkus susispausti ir jam paliuosuoti šį kambarį, tečiaus šeimininkė nedavė kalbėti.

—Ką ten šnekėti, ką ten apsunkisi. Prašom, brangus sveteli, ruoštis kaip namie, aš tuo tarpu paruošiu šį-tą užkąsti. Peršalote, susišildykit, štai prie šeibanto, nežinojome, butume smarkiau pakurenę.

Ir taip bekalbėdama vėl išėjo ir vėl pasirodė su sviestu, duona, suriu, stiklinėmis.

—Štai, amžiną atsilsį, kaip vyras mirė, tai su suneliu šeimininkaujame, bet nebuvo dar atsitikimo, kad iš Bardžių kiemo išeitų kas nepavaišintas. Dieve duok jums sveikatą, paliuosavot mus nuo tų plėšikų, tai visko turim. Prašom jau nesidižiuoti, vis po truputį atsitaisome nuo tų visokių jungų.

Rautas tuo tarpu žiurėjo ant sienos fotografijas. Viena, tai buvo kažin kokios merginų mokyklos fotografija, kita grupė jos mokinių, matyt, merginų ir kokios mokyklos, tarp kurių atrado ir savo pažįstamų—ir gerai, ir tik iš matymo. Toliaus buvo visa eilė amerikoniškų fotografijų, kurių taip paprastai tenka matyti lietuvio grįčioje, tai visi vienas į kitą panašųs františkai apsirengę vyrai, šale kurių neatmainomai sėdi arba stovi ar tai brangioji kita pusė, baltais rubais, tankiausia jungtuvių, arba kitas toks pats vyras, su plačiu retėžiu ant krutinės. Toliaus ėjo ir kareivijos rųsų forma bukai žiurintieji veidai. Tarp visų tų fotografijų jį nustebino viena, ant kurios buvo jo mokyklos suolo draugas Bardis. Vos įsišnekėjusi šeimininkė ištarė Bardžius, jis netikėtai atsisuko ir išlaukęs, kol pabaigs, paklausė:

—Ar jums šis Bardis nėra tiktai koks giminaitis? — ir parodė fotografijos link.

—O kaipgi, tai mano sunus, ėjo mokslus, buvo išbėgęs Rusijon, tik grįžo nebe tiek sveikatos. Štai persišaldė ir atgulė čia gretimame kambaryje — ir parodė į sekančias duris.

(Bus daugiau.)

Naujų ateivių reikalai.

PASPORTAI IR VIZOS.

Visi ateiviai, kurie mano atvažiuoti į Suv. Valstijas, turi gauti pasportus nuo savo valdžios Europoje, ir ant tų pasportų gauti amerikonišką vizą. Tas reikalavimas neliečia Kanados piliečius ir piliečius kitų artimų Britų ir Francuzų, ir Anglijos ir Francuzijos valstiečius, kurie ten gyvena. Jeigu pasportai nevizuoti, ateiviai nebus įleidžiami. Kad nors ir ateivis sėstų ant laivo, kuomet atvažiuos į Suv. Valstijas, nebus įleistas.

Yra tokių atsitikimų, kuri ateiviai atvažiavo su nuduotomis vizomis, Kad nors ateivis nežino, jog jo viza neteisinga, kuomet atvažiuoja, neįleistas.

Kartais ateivis bando pasiekti Suv. Valstijas ne kaip keleivis, bet kaipo pasislėpėlis, pasislėpdamas ant laivo uoste, kur į laivą sėda. Per pereitus metus 3,539 ateiviai atvažiavo į Suv. Valstijas kaip pasislėpėliai. Tuos pasislėpėlius laiko specialėse vietose imigracijos stotyje Juos laiko del išklausymo prieš Board of Special Inquiry. Bordas vienbalsiai turi sutikti įleisti ateivį, bet beveik visi pasislėpėliai deportuojami.

KVOTA.

Ateivis nebus įleistas į Suv. Valstijas, jeigu jo šalies kvota išbaigta. Kvota del kožnos šalies siekia 3% tos šalies gyventojų, kurie dabar gyvena Suv. Valstijose, sulyg 1920 m. gyventojų suskaitymo. Tas suvaržymas buvo įneštas taip vadinamu "Dillingham Aktu" iš gegužės 19 d., 1921, ir prasidėjimas prie visų generalio imigracijos įstatymo reikalavimų. Tas suvaržymas prasidėjo birželio 3, 1921 m. ir baigsis birželio 30, 1922.

Kad nors tik laikinas aprupinimas, gal Kongresas atnaujins suvaržymą.

Dabartinis įstatymas paskiria, kiek kožnos tautos žmonių bus įleista. Per mėnesį kvotos nedaugiau penktadalis įleidžiama. Tokiu budu šalies kvota gali išsibaigti į penkis mėnesius. Ir taip buvo su keliomis tautomis, ir todėl iš tų šalių imigracija sustabdyta iki pabaigai ateinančio birželio mėnesio.

Ateivis, atvažiuodamis į amerikonišką uostą, kuomet jo šalies kvota išbaigta, deportuojamas. Kuomet atvažiuoja, laikytas specialiam ištyrinėjimui, su kitais ateiviais, kurie neįleisti. Board of Special Inquiry svarsto jo ypatingą atvažiavimą ir kuomet rasta, jog šalies kvota išbaigta, deportuojamas. Bet jis gali siųsti apeliaciją į Darbo Sekretorių. Bet atsitikime, kur ateivio išgabenimas atneš jam daugelį sunkenybių, Darbo Sekretorius laikinai gali įleisti po bonu. Praeityje buvo daugelis tokių atsitikimų, bet šiomis dienomis retas dalykas. Tas įleidimas laikinai ir reikalauja bono.

Kuomet pradėjo imigracijos įstatymą pildyti pereitą birželį, daugelis ateivių buvo įleisti po bonais. Įstatymą pradėjo pildyti penkiolika dienų po užtvirtinimui, ir tukstančiai ateivių, kurie nežinojo apie naują įstatymą, buvo įleisti po bonu. Sulyg įstatymų turėjo buti deportuoti, bet tapo įleisti po bonais. Ne pinigiški bonai, bet parašyti prižadėjimai, po kuriais imigrantai pasirašė.

Jie buvo atskaityti nuo 1922 kvotos, ir įleidimas pasidarė nuolatinis. Bet tas neliečia tik tuos, kurie atvažiavo, kuomet įstatymą pradėjo pildyti.

Kvotos reikale, ateiviai priskaityti prie šios šalies kvotos, kurioj gimė, ir ne tos šalies, katros ateivis pilietis. Tokiu budu jeigu italas gimė Konstantinopolyje, jis priskaitomas prie Turkijos kvotos, kad nors jis visuomet gyveno Italijoje.

Kvota neliečia Amerikos piliečius, gimusius ar naturalizuotus, ir jų pačias, nes jos Amerikos pilietės. Ir neliečia ateivius dar neturinčius 18 metų, kurie piliečių vaikai. Bet visi kiti giminės įeina į kvotą, ir jeigu kvota išbaigta, nebus įleisti į Suv Valstijas.

Jeigu kvota neišbaigta, pirmybė duota — jeigu ateiviai įleidžiami — pačioms, tėvams, broliams, seserims ir vaikams dar neturintiems 18 metų, ir sužiedotinėms. (1) Suv. Valstijų piliečių; (2) ateivių Suv. Valstijose, kurie prašė pilietystės sulyg įstatymų, arba (3) ypatų, kurie tarnavo Suv. Valstijų kariuomenėj ar laivyne tarp balandžio 6, 1917 iki lapkričio 11, 1918, ir garbingai paliuosuoti.

Kuomet kvota išbaigta (mėnesinė ar metinė), tik sekantieji bus įleisti.

1. Valdžios urėdninkai, jų šeimynos, palydovai, tarnai ir darbininkai.

2. Ateiviai, kurie pereina per Suv. Valstijas.

3. Ateiviai, kurie legališkai įleisti, bet kurie vėliaus eina iš vienos dalies Suv. Valstijų į kitą per artimas svetimžemes.

4. Ateiviai, kurie lanko Suv. Valstijas kaipo keliauninkai, arba laikinai del biznio ar pasilinksminimo. Jie gali apsistoti tik ant šešių mėnesių ir jeigu tie ateiviai apsigyventų Suv. Valstijose, pamiršdami, jog tik lanko Suv. Valstijas, bus deportuoti.

5. Ateiviai, kurie vienus metus prieš atvažiuojant į Suv. Valstijas, gyveno Kanadoje, Newfoundlandijoj, Kuboje, Meksikoje, Centralėj ar Pietinėj Amerikoj, arba kaimyniškose šalyse (tos salos netoliaus Bermudos).

6. Ateiviai dar neturinti 18 metų, kurie vaikai Suvienytų Valstijų piliečių.

7. Ateiviai, kurie grįžta nuo laikinio lankymo užjurių. Tas lankymas neturi viršėti šešis mėesius. Šis aprupinimas svarbus visiems ateiviams, kurie dar neturi pilietystės popieras ir nori ant trumpo laiko vykti į savo tėvynę. Jeigu ateivis sugrįžš į Suv. Valstijas į šešis mėnesius nuo dienos išvažiavimo, jis bus įleistas, kad nors jo šalies kvota išbaigta. Jeigu ateiviai daugiaus šešių mėnesių bus išvažiavę, gal galės buti įleisti, nes grįžta nuo laikino aplankymo, jeigu gali prirodyti, jog kuomet išvažiavo iš Suv. Valstijų, ketino sugrįžti ir jų lankymas užjurin tik laikinas. Tas liečia tik grįžtantį ateivį. Jeigu su savimi veža pačią, vaikus ar kitas gimines, jie deportuojami, jeigu kvota išbaigta.

8. Profesionališki aktoriai, dailininkai, kalbėtojai, dainininkai, slaugės, kunigai ir ministrai, kolegijų profesoriai, ir ateiviai, kurie priklauso prie pripažintos mokintos profesijos.

9. Ateiviai, kurie samdyti kaipo naminiai tarnai. Bet tas tik įima tuos, kurie jau samdyti, ar Suv. Valstijose ar svetur šalyje, tos ypatos šeimynoje, su kuria atvažiuoja Amerikon, arba pas ką atvažiuoja, ir jeigu atvyksta tikslu tęsti savo darbą. Kurie neįeina į pažymėtas kliasas, jeigu kvota išbaigta, deportuojami.

TRANSVALIJA.

Mažai kas iš lietuvių gerai žino šitą šalį, kurią drąsiai galima pavadinti "aukso šalis," nes kasyklose, toje aukso šalyje vien auksas iškasinėjamas, ir taip daug, kad viršija visas pasaulio iškasenas ta viena mažutė šalis iš 290 tukstančių ketvirtainių kilometrų, ir 1700 tukstančių gyventojų.

Transvalija yra viena dalis smaigalio pietų Afrikoj, po Anglijos valdžia. Tas visas Anglijos valdžios smaigalys padalintas į keletą kolonijų — vadinas francuziškai "Union Sud Africaine," ir rytuose kaip lygiai vakaruose yra dvi didelės kolonijos Portugalų Respublikos. Čia pietų Afrikos smaigalyje rytai prasideda iš dešinės, ir vakarai kairėje, kaip lygiai yra pietų Amerikoje:— Argentinoje, Brazilijoje, Čilejoje, ir tt. Svarbiausias tos aukso šalies ir visos "Union Sud Africaine" vidurys ir sostapilis — Pretoria, su 157 tukstančiais gyventojų, ir aukso industrijos vidurys Johannesburg su 240 tukstančių gyventojų. Trįs pajuriniai svarbųs miestai: Durban, Clisabeth, Kap. Visas abelnas didumas "Union Sud Africaine" bus keletas milijonų ketvirtainių kilometrų, ir kokie 8 milijonai gyventojų, daugumoje juodų tautų veislės.

Transvalija, kaip ir abelnai visos šalys vadinamos kolonijomis, priklauso tų žemių šeimynomis, bet kad prie vėliausio išsivystymo, tai atėjunai viršininkauja, ir senus savininkus kas dien smarkiau stelbia, taip kad jau didžiuma pasaulio žmonių virto anglais, francuzais, ir kitais, žiurint kokių tautų gaspadoriai ant jų viešpatauja.

Transvalija senai jau žinoma Olandų emigrantams, ir 1852 metais jie buvo susitvarkę į savystovą valstybę, bet Anglija juos pasisavino. Tuomet vėl su pagelba įvairių sukilimų buvo susitvarkę net į "Pietinės Afrikos Respubliką." Taip ir vėl Anglija 1902 metais galutinai sunaikino tą aukso šalį savų turtuolių naudai. Šitaip visuotinas sukilimas 1913 metais, ir dabar 1922 metais vėjais nudulkėjo į Angliją.

Johannesburg, sverbiausias aukso industrijos miestas, yra įsteigtas 1886 metais Johannes Ressik'o, ir vienais metais (1887) paskiau jau turėjo 3 tukstančius gyventojų, 1896 metais siekė 102 tukstančius gyventojų, 1908 metais jau buvo 180 tukstančių gyventojų; ir gyventojai vis auga, kaip baravykai beržynėlyje...

Kaip linksmas toje aukso šalyje gyvenimas, nieko teisingo negaliu pasakyt. Nors yra keletas lietuvių, užklydusių po pasaulį "vandravojant," bet ypatiškai susirašinėti neteko, tai apie jų garbės nuopelnus tuo kartu nieko nerašysiu. Oras šiltas, taip lygiai kaip Meksikoje, kas mėgsta šilumą, drąsiai gali važiuoti į tą aukso šalį apsigyventi. Ir ten reikia mokėti keletą svetimtautiškų šnekų. **Antanėlis.**

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

"THE LEAGUE"
Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULAUSKAS
Business Manager.
327 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS

Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.

Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:

Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50
" " Kanadoje $2.75
" " (Užsieniuose) .. $3.00

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

NEKRIKŠČIONIŠKI KLERIKALŲ DARBAI.

Klerikalai ėmėsi jezuitų politikos. Jezuitai sakydavo (ir taip elgdavosi), kad tikslas išteisina budus, reiškia— jei eini prie ko nors, ką pavadinai geru, tai gali ir nedoriausius budus vartoti. Tokia nedora jezuitų taktika tiek pridirbo žalos ir tiek ėmė demoralizuoti visuomenę, kad jezuitus išvijo beveik visos šalys, net ir drūčiai katalikiškos šalys.

Musų klerikalai taipgi laikosi jezuitų taktikos. Jų visuomenė nepakęstų, jeigu jie viešai į ją išeitų. Bet klerikalai gudriai slepiasi po kokiu nors kitu vardu. Jie taip suteršė klerikalo vardą, kad jie patys gėdinasi savo vardo ir pyksta už jį. Jie dangstosi tankiausiai kataliko vardu: tai parapijos, tai kokios katalikiškos organizacijos, tai federacijos ar susivienyjimo. Kitas vardas, už kurio jie randa užvėją, yra "krikščionis." Taip, Lietuvoje klerikalų partija pasivadino "krikščionių - demokratų" partija ir išdirbinėja nekrikščioniškiausius ir nedemokratiškiausius darbus. Tiek tie "krikščionys-demokratai" yra nedemokratiški, kad Steig. Seime balsuoja už įdėjimą Lietuvos konstitucijon paskirstymo žmonių į luomas, t. y. už įvedimą aristokratijos ir titulų. Tai tau "demokratai"! Ką su jų krikščioniškumu, tai vargu Kristus (jei šiandien ateitų ant žemės) remtų jų šmugelinį "krikščioniškumą."

Čion, Amerikoje, da klerikalai dangstosi "darbininkų" vardu arba darbininkų užtarėjų titulu. Kaipo pavyzdį turime "šv. Juozapo Darbininkų Sąjungą." Čia klerikalų politika užsislėpus net už kelių sienų: ir šventasis ir jo šventas vardas, ir darbininkai ir jų sąjunga! Vis tai gražus ir daugeliui šventi vardai — kaip tik atsakanti priedanga latriškai klerikalų politikai.

Čia kalbame ne apie tos organizacijos narius, tik apie gudrius vadovus. Tos organizacijos nariai yra tikri darbo žmonės —geri, nuoširdus. Jie (didžiumoje) yra teisingi, tad jie mano, kad ir jų vadai, klerikališkieji kunigėliai ir jų samdyti lakinčiai, yra toki pat geri, teisingi žmonės. Jiems tie klerikalų vadai tvirtina, kad visi kiti, kurie tik nėra klerikalai, t. y. kunigų pastumdėliai—yra "bedieviai ir paleistuviai." Toks prastas narys priima klerikalo žodį už gryną teisybę ir nesistengia pats apie save apsidairyti. Bet jeigu kuris iš jų pradeda savomis akimis žiurėti į šio svieto surėdymą, tai toks žmogus jau ilgai klerikalų partijoj nebus. Jis pamato, kad yra gerų ir teisingų žmonių ir kitose partijose. Da daugiau apsidairęs jis pamato, kad jo partijoj yra taipgi nedorų žmonių. Kad kritiškiau jis dirstelia į klerikalų partijos vadus, pamato, kad ten kaip tik daugiausia nešvarumo. Toks žmogus, sykį praregėjęs, daugiau nesusidės su klerikalais. Jis jiems ant visados dingęs. Delto klerikalai ir draudžia savo pasekėjams skaityti kitokius, kaip jų pačių, laikraščius arba eiti į kitų prakalbas — ten, mat, žmogus gali sulyginti vieną partiją su kita ir pažinti, kuri yra geresnė ir atsimesti nuo klerikalų amžinai. Jei klerikalai butų toki teisingi, kaip jie nori visuomenei pasirodyti, jie nedraustų žmonių nuo lankymo prakalbų gerb. Lietuvos St. Seimo narių Natkevičiaus ir Žygelio. Gi jie draudžia — klerikališkieji kunigai bažnyčiose įgraudena žmonėms neiti į tų "bedievių" prakalbas (nors tose prakalbose nieko apie Dievą nekalbama), jų Federacijos sekretorius yra likraščius kuopoms su palinkraščius kuopoms su pamokinimais ir uždraudimais. Matote, kaip jie bijo, kad žmonės nedažinotų teisybės! Juk su teisybe nėra baimės. Kada jų korikas kun. Garmus kur nors kalba, niekas Sandariečių nedraudžia nuo jo prakalbų. Reiškia —kun. Garmaus melai nekenksmingi visapusiškai apmąsčiusiam žmogui. Jis gali išviliot pinigus kartuvių (materialių ir proto) statymui tik iš nepatyrusių žmonių.

KLERIKALUOJANTI KUNIGAI.

Tautos Fondo nuglemžtais pinigais klerikalai įsipirko į galę Lietuvoje. Ta pergalė apsuko jų silpnutes galveles. Gavę valdžią, vietoje sustiprinti savo pozicijas ant ilgo išmintingu ir naudingu Lietuvos sutvarkymu, jie, tie klerikalai, pasirodė siaurutukai žmonės, nemananti toliau šios dienos. Grobia viską, kas jų ir kas ne jų. Tokia politika neilgam. Ir juo augščiau kas su ja pakyla, tuo skaudžiau nukrinta. Viską jie sau ten glemžiasi: urėdų vietas, žemes, universitetą, mokyklas, algas — viską kunigams! Kunigai pasiliuosuoja nuo laikymo mišių, užsiaugina barzdas ir eina į politiką, —į klerikalinę politiką, pražutingą šaliai, bet naudingą kunigams. Kunigų pilna visokiuose urėduose— nuo ministerių iki raštininkėlių savivaldybose. Ir kad nors rastųsi jų gana teisingų, liuosų nuo šmugeliavimo!

Ir taip susidariusi ta kunigų gauja, Tautos Fondo įkelta į Lietuvos balną, joja žmonėms ant sprando, vis prisidangstydami krikščionybės, demokratizmo ir tam panašiais gražiais vardais. Ir stumia Lietuvą atgal į juoduosius vidurinius amžius, kada dvasiškija viską valdė — žmonijos nelaimei. Kad tik į ten stumdama neįstumtų į keno nors svetimą glėbį...

SUSIPRATIMO ŽENKLŲ NEMATYT.

Ir susipratimas pas Lietuvos klerikalus neapsireiškia. Jų tamsi politika eina crescendo. Pažangioji Lietuvos dalis, ta, su kuria sandariečiai yra susidėję, negalėjo ilgiau išvien su klerikalais veikti — atšaukė savo žmones iš ministerijų. Ministerijos griuvo. Klerikalai susijieškojo naujus ministerius iš "bepartyvių..." Ir klerikalų politika eina tolyn savu įsismaginusiu žingsniu. Jokių pataisymų. Žemės reforma dvarininkų ir dvasininkų naudai (bežemiai ir mažažemiai tesižinie!); mokykla ne Lietuvos, tik sektantinė, sibaritėlio prabaščiaus delne; žodžio ir spaudos laisvė karikaturoje; tikėjimo laisvė pašaipoje. Žodžiu — rengiami carizmo laikai, tik dabar, vietoje mažai ką reiškusio popo, bus visagalis prabaščius, didžiumoje ignorantas, nuo nuolatinio rakų bučiavimo įgavęs tą stebėtinai keistą ligą, kuriai iki šiol da nėra vardo ir kurią ar nebutų gera pavadinti "mania grandiosa sacerdotalis."

NEPAISOMA NĖ AMERIKIEČIŲ.

Kad gerb. J. Vileišis atvažiavo Amerikon, Lietuva, tada kvėpuojanti pirmais atsidusimais naujai gimusio kudikio, galėjo kas valandėlė liauties kvėpavus. Jos iždas buvo tuščias — ji buvo be kvapo. Amerikos lietuviai pirko bonų ir atgaivino Lietuvą. Tuo tarpu perėjo rinkimai į Steigiamąjį Seimą. Viršų gavę klerikalai kaip Lietuvoje, taip ir Amerikoje, pasijuto kaip ta beragė įgavus ragus. Gerb. Vileišis pareikalavo atskaitų iš visų tų organizacijų, kurios Lietuvos vardu rinko aukas. Tautos Fondo valdonai tuomi taip užsigavo, kad nutarė išėsti gerb. Vileišį. Ir išėdė. Į Vileišio vietą gavome Čarneckį... Kaip dabar pasirodo, tai Amerikos klerikalai tik tokiu budu gavo grynai partijinį Čarneckį, kad įtikrino Lietuvos klerikalinei valdžiai, buk Vileišis neturįs pasitikėjimo pas "katalikus" (suprask — pas klerikalus) ir kad bonus pirkę tik beveik vieni laisvamaniai. Dabar (sakė Amerikos klerikalai) atsiųskite mums grynai klerikalinį atstovą, tai katalikai kaip ims pirkti, tai bus pinigų, kaip šapų.

Įtikinti Lietuvos klerikalai atsiunčia gerb. Čarneckį —tikrą "savo" žmogų. Ir, vietoje tos daugybės pinigų su bonų pardavimu, pasidarė pilnas fiasco. Niekas neperka. Net niekas nežino, už kiek prie Čarneckio parduota bonų — jis jokių paskelbimų visuomenei neduoda. Sako, kad jam pačiam trečiam bevažinėjant su bonų pardavimu tiek iškaščių darėsi, kad parduoti bonai ne visur apmokėdavo iškaščius. Kaip ištikrųjų yra, kaip minėjome, gerb. Čarneckis visuomenei nepainformuoja. Tiek žinia, kad Lietuvoje iš bonų pinigų negauna. Amerika Lietuvai užtruko, kaip pavasaringa karvutė.

Bet ne tas neišblaivo apsvaigusių Lietuvos klerikalų — politikierių galvelių. Jie vis nesusivokia mest į šalį siaurą klerikalinę politiką ir dirbti platų dvidešimtajam amžiui pritinkantį tvėrimo darbą ir atsiųsti Amerikon atsakančią finansų misiją. Sako, esanti paskirta kaž-kokia finansų misija. Bet Liet. atstovybė nebuvo tokia maloni, kad visuomenei pasakyti, kas tą misiją sudaro. Privačiais keliais atėję gandai skelbia, buk misijon paskirta kunigas, bepartyvis ir senas pakvaršęs žydas — vėl klerikalų negudri politika. Pasisekimui Lietuvoje ir čion Amerikoje reikia ne gudragalviavimo, tik radikalių atmainų, ir tokios valdžios, kuriai rupėtų visuomenė, o ne vien partijinė politika.

DA VIS NE VISI MATO.

Lietuvos žmonės pavargę, be laikraščių, daugelis nemokančių nė skaityti, tad neįstabu, kad klerikalai su pinigais agitacijai jiems apdumė akis. Daug jau stebėtiniau, kad Amerikos lietuviai, kuriems prieinami ir įvairųs laikraščiai, ir kurie mato, kad Amerika sutvarkyta ne klerikaliniu budu, bet kad čia valdžia jokios bedievybės neskelbia, nors kunigams neduoda į politiką kišties. Mato, kad čia bažnyčia atskirta nuo valstybės; matome, kad viešose mokyklose uždrausta įvesti tikėjimo mokslas —bet niekas negali pasakyti, kad čia butų "bedieviškesnė" šalis, nė kaip alei kuri kita.

Vienok, kada norima įvesti tos gerosios pusės Lietuvon, tai klerikalai pakelia triukšmą, buk tai bedievių darbas ir (stebėtina!) randa daugelį žmonių, kurie imą ir patiki. Visas vargas su žmonėmis, kad jie neatskiria kataliko nuo klerikalo, politikos nuo tikėjimo.

Nusibodo tas pats atkartoti, bet reiks toliai kartoti, kol visi supras.

SUSIPRATIMO BAROMETRAS.

Dabar eina vajus Politiniam Iždui, kurs kovos su klerikalų užmačiais. Norintieji Laisvos Lietuvos nesigailėkite aukų. Dabar gerb. Natkevičius ir Žygelis darbuojasi Chicagos apielinkėj. Didumas jusų aukos parodys jusų susipratimo laipsnį.

BEVIELIAI TELEFONAI.

Prabėgusiu pusmečiu bevielių telefonų teknika taip išsivystė, kad vaikai patys sau pasidaro klausymo įrankius, kurie jiems atsieina vos keletą dolerių ir klauso prakalbų, muzikos ir tt. iš siuntimo stočių. Ir tokių stočių yra daugelis. Suv. Valst. Viešos Sveikatos skyrius pradėjo bevieliai siuntinėti dusyk sąvaitėje sveikatos paskaitas iš Naval Radio stoties NSF, Anacostia D C. Kas utarninkas 4:15 v. pp. leidžia kalbą 1,100 metrų bangomis ir kas pėtnyčios vakarą 9 val. siunčiama paskaitos 375 metrų bangomis.

DYGLIAI.

‡‡ Beveik kiekvieną lietuvį išgirsi kalbant, kad Lietuvoje yra sveikiau gyventi, negu kad čia Amerikoj. Tą sakymą pamatuoja tuomi, kad Lietuvoje yra oras sveikesnis. Na, o klerikalų misijonierius kun. Garmus, kiek teko girdėti, tai budamas Lietuvoje kaip kada labai prastai jausdavosi, ir net ligas gaudavo nuo "vėjo," kurias reikėdavo gydytis net ligoninėse. Gi dabar jau apie metai laiko kaip važinėja po Ameriką ir nebuvo girdėti, kad butų sirgęs. Na tai, kad nori, ir išspręsk, kur oras yra sveikesnis?

‡‡ Kun. Garmus savo prakalbose atsakinėja į visokius klausimus, kokius paduoda prakalbose. Bet sako, kad kaip tik paklausia apie Paežerėnų rugius, tai tuo susimaišo, ir užbaigia prakalbą neatsakęs į tą klausimą.

‡‡ "Trimitas" praneša, kad Lietuvos Steigiamajam Seime yra įnešimas, kad į konstituciją įdėti paragrafą, kad sąvaitėje tris dienas merginos pas vyrus lankytus ženybiniais reikalais, o kitas tris dienas, — vyrai pas merginas. Labai puiku! Aš užgiriu tą įnešimą, tik su ta pataisa, kad vyrų dienose ir kunigams butų leistina eiti jieškoti sau gaspadinės, o merginų dienose, tai kad merginos eitų jieškoti panašių "tarnystų." O kadangi Seimė didžiuma krik.-demokratai, tai tikiu, kad mano pataisą priims.

‡‡ "Lietuvos Ukininkas" praneša žinią, kad Lietuvos Steigiajajam Seime, neatsižvelgdami į pasipriešinimą Valstiečių Sąjungos, social.-liaud. ir social.-demokr., klerikalai priėmė kaipo konstitucijinį įstatymą, kuris leidžia grafams ir kitokiems tituluotiems žmonėms gyventi Lietuvoje. Kaikurie sako, kad tai negeras įstatymas, ir visai yra nereikalingas. Gi aš turiu pasakyti, kad kas taip kalba, tai turi labai didelę klaidą. Kokia gi gali buti ta "katalikiška Lietuva," jei ten nebus kunigaikščių ir baronų? Su kuo kunigai galėtų prauliavoti pinigus, kuriuos surenka nuo dėdnuomenės už dvasiškus pataravimus?

‡‡ Lietuvos Seimo klerikalai kai-kuriuose posėdžiuose demonstratyviškai apleidžia Seimo salę. Sako, kad ten pasidarė tvanki atmosfera, nuo apsoliutės krikšč. - demokratų didžiumos.

‡‡ Kaune išėjo naujas satyros-juokų laikraštis "Kultuvė." "Kultuvė," matyt, yra naudojama kunigų atžagarių apikaklių išskalbimui, kurie jas, bepolitikaudami, suteršė, nes su suteršta apikakle prie Dievo stalo — altoriaus juk negalima eiti.

‡‡ Už Amerikos lietuvių katalikų pinigus klerikalai varė agitaciją Lietuvoje, ir laimėjo daugiau atstovų į Seimą, kurie perleidžia įstatymus, leidžiančius lenkų bajorams sugrįžti į Lietuvą. Gi dabartiniams rinkimams besiartinant, jų Garmai taipgi surinko daug kapitalo, su kuriuo taipgi varys agitaciją, kad laimėti ateinančius rinkimus. O jei ateinančiuose rinkimuose jie laimės, tai tąsyk jau drąsiai galės parsikviesti ir Pilsudskį su Paderewskiu.

‡‡ Amerikiečiams lietuviams yra du išėjimai. Kurie norite giminystės su Varšuva, tai aukuokite Garmaus prakalbose, o kurie norite, kad butų laisva demokratiška Lietuva, tai aukokite Natkevičiaus - Žygelio prakalbose.

Padubysietis.

PASTABŲ DIRVONUOSE.

(Rašo **Dargvainis**).

Kunigas, šuo ir krikštas.

‡‡ Nesenai vienas protestonų kunigas, didelis juokų mėgėjas, pakrikštijo šunį. Jo parapija pasipiktino tuo ir išvijo kunigą iš vietos.

Sakytum, baisus dalykas. Šuo — ir pakrikštytas! Lygiomis su tikrais krikščionimis. Gi ištikrųjų, jei kas turėjo pasipiktinti, tai ne parapijiečiai, bet šuo ir visa jo šuniškoji giminės veislė. Ir štai delko. Krikštas yra pirmapradei nuodėmei numazgoti. Adomas valgė Rojuj obuolį, pražudydamas tuo visą pasaulį, ir užtai niekas iš Adomo veislės neįeis Rojun, jei nebus pakrikštytas. Taip mokina mus šv. tikėjimas. Na, o juk šuns protėvis tos nuodėmės nepapildė. Tad nėra reikalo jis krikštyti.

Tai viena priežastis, del kurios kunigas neturėjo šuns krikštyti ir del kurios visi šunįs gali pykti ant to kunigo.

Antra priežastis, del kurios šuniui nėra garbės įeiti krikščionių bendruomenėn, yra dar tame, kad šuo įeiti Rojun turi 1,000 kartų daugiau šansų už patį geriausį krikščionį. Išeina šitaip: tikras krikščionis myli artimą, daro jam gerą, pats kovoja su savim ne dėl to, kad jis pats mylėtų artimo meilę, kad mėgtų buti geras. Ne. Jis taip daro tiktai dėlto, kad tikisi užtai atpildo danguje. Jei jis nedaro bloga (kas labai retai teatsitinka), tai tiktai dėlto, kad bijosi pragaro. Na, o šunytis — ne kartą ir mušamas — visgi yra geresnis: jis yra lojalis, ištikimas draugas, myli savo poną, tarnauja jam, visai be egojistinių išrokavimų kokio nors atpildo danguj ar ant žemės. Myli kad mylėjus.

Tikrai, jei parapija prašalino kunigą, tai ir gerai padarė. Tik motyvai prašalinimui buvo netikę: kunigas išeidė ne savo parapijiečius, bet šunelį.

‡‡ O juk ir musų visuomenėje yra kuriozų. Amerikoje yra vienas lietuvis klebonas, labai mėgstąs pinigus ir labai nekenčiąs tų, kuriuos jis vadina bedieviais. Tarp jo ir vieno jo eks-parapijiečio įvyko kadaise šitoks dialogas:

Parapijietis:— Tėveli, palaidok mano sunelį musų šeimynos nupirktoje vietoje...

Klebonas:— O kur vaikas buvo krikštytas?

Parap.:— Pas niezależnika kunigą... Buvom paklydę...

Kleb.:— Palaidosiu jį už muro, nešventintoje vietoje, už 10 dolerių.

Parap.:— Tėveli, motina daužosi iš širdies skausmo, antro kudikio netekusi.. Pirmasis guli musų šeimyninėje vietoje, kapinėse... Palaidok ir šį... Turėk malonės...

Kleb.:— Kada tavo sunus mirė?

Parap.:— Šį rytą, prabaštėli.

Kleb.:— Gerai, jei užmokėsi 25 dolerius, tai aš jį DABAR PAKRIKŠTYSIU ir palaidosiu jusų vietoje... O jei ne, tai palaidosiu už muro, už 10 dolerių...

Ir tas tėvas nekrikštyjo savo sunelio lavono. Ir jis išėjo iš kunigo. Ir tikrai bedievis liko.

Neprasimanytas šis faktas. Dar gyvi yra ir to kudikio tėvai ir tasai prabaščius.

‡‡ Protestonų kunigas už pakrikštinimą veltui šunies liko išmestas iš vietos. Lietuvis klebonas butų paėmęs $25 ir butų pakrikštinęs negyvą kudikį. Palyginkite!

LAIŠKAI Į REDAKCIJĄ

I.

Gerb. "Sandaros" Red.:—

Nuoširdžiai meldžiame įdėti į Jusų laikraštį šiuos žodžius: "Darbininko" No. 34 (732) yra įdėta iš Lawrence, Mass. ši "žinia":

Apsivogė gaspadinė.

"Šiame mieste vienas sandariotis pradėjo kunigauti. Ir elgiasi kaip girtas arklys. Prie to sandariečio ateidavo girtas vyras vakarais išvirti sandariečiui, su kleboniškų kalnieriuku vakarienę. Šitas kukorius begaspadinaudamas vis dirbo dirbtuvėje. O bedirbdamas vogė iš dirbtuvės audeklus. Kuomet prezidentas panorėjo tąjį sandarietį sumušti. Pastarasis pakvietė policmaną. Taigi prezidentas paliepė eiti policmanui į sandariečio kambarius, o pažiurės ką jis tenai suras. Jieškojo neilgai ir ištempė 40 yardų vogto audeklo. Tai gaspadinę suareštavo. Vietiniai laikraščiai tą žinutę žymiai sunaudojo. Tik gatvės numerio nepaminėjo. Bet kaipo vieta jau viešai garsi. Tai nereikia minėti nei numerio. Manoma, kad ten suras apynių ir salyklos. (Tai mat kaip yra garsųs žmonės, kuomet jie tampa nebe katalikais. Vienas lietuvis kalbėtojas neseniai pasakė, kad italai dabar garsųs, nes jau nebekatalikai. **Reporteris.**"

Mes, A. L. T. S. 12-tos kuopos valdyba, žemiau pasirašiusi ir visi kuopos nariai susirinkę kuopos mėnesiniame susirinkime balandžio 2 d., perskaitę viršminėtą "Darb." šmeižtą nutarėme pareikalauti "Darb." reporterio, kad jis viešai ar "Darbininke" ar "Sandaroje" ar kituose laikraščiuose teiktus pranešti to "sandariečio" vardą ir pavardę, vadinas įvardyti tą "girtą arklį" ir "vogusį iš dirbtuvės audeklus", nes jei neįvardys arba viešai neatšauks šio šmeižto, tai 12-tos kuopos valdyba ir nariai dės visas pastangas, kad, ir į teismą teks atsidurti, bet, kad sujieškojus musų melagių klerikalų gražius darbus.

A. L. T. S. 12-tos kuopos valdyba iškalno praneša, kad musų kuopos narių tarpe nėra tokio panašaus nusidėjusio nario, nėra nė "gaspadinės," nėra ir nebuvo vogusio ką tokio, ir spėjame, kad nebus. Musų kuopos nariai visi apsišvietę ir doroje pakilę žmonės. Musų kuopos iždė yra suvirš šimtas dolarių, šiuos tai pinigus kuopa pašvęs, kad suradus klerikalų teisybę. Kuopa duoda laiko "Darb." ir jo reporteriui iki 21 dienai gegužės mėnesio atšaukti tą šmeižtą arba įvardyti kas iš sandariečių tokiais darbais užsiėmė.

Su pagarba

Pirm. **A. Bagdonas,**

Sekr. **F. Krenvevičius,**

Kas. **J. Žukauskas.**

II.

Gerb. Red.:—

"Sandaros" 16-me skyriuje "Aukos Lietuvos Šauliams" yra įdėta aukos iš Lawrence, Mass. laike prakalbų p. Žmuidzinavičiaus. Bet taip netvarkiai, kad tik erzina rengėjus ir pačius aukotojus. Nors galutina atskaita buvo rengėjų priduota p. Žmuidzinavičiui ir jis ją turi, bet ar gerais, ar blogais tikslais jis jos nepaskelbė. Aukų viso buvo surinkta $251.65, bet tik paskelbta $116.00 (aukos kaip Norkuno, kun. Vermausko, Kuklevičiaus, Urbšos nebuvo priduota prakalbose ir turbut jos buvo paties ž. pašaliais surinkta). Kad aukotojai nerugotų ir neturėtų blogų minčių rengėjams, čia paskelbiame aukotojų pavardes ir kiek kas aukojo.

Po $10 aukojo: Kun. S. Šleinis, P. Deltuva, J. Makarevičius. Po $5.00: R. Akstinas, J. Kirmilas, J. Biekša, S. L. Zapėnas. Po $20.00: J. Sekys. Po $25.00: Dr. Mikolaitis, O Draugeliutė boną $50.00 Po $2.00: V. Kandrotas, A. Duda, J. Zautra, E. Motiejunas, K. Diržis, Sabonis, S. Puidokas. Po $1.00: A. Stunda, S. Kuzma, V. Eismontas, J. Seibutis, A. Kripaitis, J. Matačiunas, J. Bukauskas, A. Avilonis, J. Žuraulis, P. Kalėda, K. Butkevičius, A. Pauliukonytė, B. Žuromskas, V. Mikšėnienė, Raugevičienė, P. Baltuškonis, P. Mikšis, A. Paulauskienė, M. Masioniutė, A. Bozys, J. Kuršas, K. Dreinis, A. Golubickas, M. Grenda, L. Stravinskas, K. Kaupinis, J. Aleksonis, B. Markevičius, M. Golubickas, P. Gaidys, R. Jakelevičienė, A. Stankaitis, A. Žuraulienė, V. Bakanauskiutė, A. Bagdonas, J. Šilanskas, Z. Bauba, L. Stakeliunas, B. Šimkonis, M. Barbatavičienė, P. Zagorskas, Vanagas, J. Merkis, J. Baliukonis, A. Rakauskas, J. Tamošiunas, J. Kieva, P. Garjonis, A. Ulavičienė, T. Strazdas, J. Virbickas, Pilvelis, J. Kandrotas, A. Svitra, M. Dvareckas, B. Stubeda, J. Cibas.

Be šių aukų dar buvo surinkta už $20.00 bonų kuponų. Taipgi parduota atvirukų už $15.65.

Pačiam p. Žmuidzinavičiui ant rankų perduota: bonas ir kuponai už $70.00 ir pinigai už atvirukus, viso $85.65. Išlaidų rengėjai turėjo $15.30. Rengėjai likusius pinigus $150.70 išsiuntė į Lietuvą Lietuvos Šaulių Sąjungai tos dienos kursu, trisdešimts tukstančių šešis šimtus dvylika auksinų. Apie tai ir p. Žmuidzinavičiui buvo pranešta. Ir pasiųstieji pinigai Šaulių Sąjungai jau Kaune buvo kovo 28 d., pagal Lietuvos Kredito Banko kvitą. Ir kaip tik nuo pačios L. Š. S. gausime pranešimą — kvitą, aukotojams viešai pranešime.

Su pagarba

Rengėjai:

K. Vidunas,

F. Krencevičius,

J. Sekys.

PATERSON, N. J.

Prisiunčiu aukotojų vardus:

Sandarietis $6.00, L. M. Tacionis $5.00, J. Faltinaitis $3.00, L. Rebneris $2.00, A. Venckus $2.00. **Po $1.00:** J. Keršulis, J. Gudaitis, J. Neveckas, J. Čelenciavičius, P. Malinauskas, J. Dutkus, N. Juska, A. Drobnis, A. Cepulis, D. Bigelis, A. Matuzas, M. Lazdinas, L. Ovčikas, J. Tainis, J. Kaminskas, L. Dailydė, 38 kuopa aukojo iš kasos $10.00. Smulkių aukų $7.00. Viso labų $50.00.

Tariu ačiu visiems aukotojams. L. M. Tacionis.

REIKALINGI DARBININKAI

Norintieji prisidėti prie demokratinio ir laisvo Lietuvos kulturos ir politikos vystymosi atsišaukite prie:

Lietuvių Politinis Iždas

3252 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

Gegužinis Lenktyniavimas

Šiuomi kviečiame visas Sandaros kuopas į lenktynes su musų vietine 7 kuopa. Gegužės gražiame pavasario mėnesyje kuri kuopa pralenks 7 kuopą narių skaitliumi, tai kuopai Sandaros Administracija suteiks dovanų vertės $10.00 knygomis. Tad į darbą visos kuopos! Kuri kuopa daugiausiai gaus narių minėtame mėnesyje ta laimės dovaną vertės $10.00, iš eilės antra kuopa $5.00 vertės knygų. Nauji nariai, arba nauji "Sandaros" skaitytojai, kurie per šį mėnesį užsimokės už "Sandaros" prenumeratą ant visų metų, gaus dovanų puikią Fausto Kiršos eilių knygą "Aidų Aidužiai" vertės 50c.

"SANDARA"

..327 E Street, So. Boston, Mass.

Kelionėje.

V. K. Račkauskas išvažiavo iš New Yorko BALTIC STATES BANKO reikalais ir lankosi šiose vietose:

Bal. 28—29 dd. — Wilkes Barre, Pa. Gegužės mėn. 1 d. — Pittston, Pa., 2 d. — Hazleton, Pa., 3—4 dd.— Pittsburgh, Pa., 5—7dd.— Cleveland, O., 8 d.-- Youngstown, O., 9 d. —Dayton, O., 10 d. — Rochester, N. Y., 11 d.— Amsterdam, N. Y., 12 d. —Utica, N. Y., 13 d.— Herkimer, N. Y.

V. K. Račkauskas.

Lietuvon.

Gegužės 14 d. iš Bostono tiesiai į Kauną per Hamburgą

Didžiausiu laivu "CARONIA." Lawrence ir apylinkės lietuviai važiuokite šiuo laivu. Turime jau suvirš 50 keleivių, iš Mass. valstijos manome surinkti apie 500 žmonių. Hamburge musų atstovai pasitiks ir greituoju traukiniu tiesiai nuveš į Kauną. Kurie tik rengiatės, tai tuoj kreipkitės prie musų:

URBŠAS, SEKYS ir KO.

101 Oak St., Lawrence, Mass.

FARMA PIGI

Ukė 68 akerių, yra miško ir upelis teka pro namus. Laukai aptverti, budinkai visi labai geri, vanduo suvestas visuose, tik 25 mylios nuo vidurio Philadelphios, miesto šone Redding Parko, netoli gatvekario stoties ir geležinkelio stoties, yra mokslainė vaikams, tik gale lauko labai geroj vietoj. Ukininkai nestreikuoja yra darbo ir ko valgyt. Del platesnių informacijų rašyk pas savininką be agentų:

C. J. Majauskas, (17)

R.D. 1, Collegeville, Pa.

PR. ŽIVATAS.

Parduodu laivakortes, geriausių laivų kompanijų. Perku ir parduodu namus ir farmas (Real Estate). Apdraudžiu nuo ugnies namus, automobilius ir tt.

OFISO ADRESAS:

1836 N. Main St.,

Scranton, Pa.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Kaip tik pasirodo pirmutinis apsireiškimas peršalimo, pirmutinis reumatizmo ir neuralgijos gėlimas, tad naudokite šitą patikėtiną namiņį vaistą. Persitikrinkite, kad kiekvieną bonką Pain-Expellerio, kurią jus perkate, butų pažymėta Lakaro vaisbaženklių. Kaina 35c. ir 70c. aptiekose arba pas.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St,
Brooklyn, N. Y.

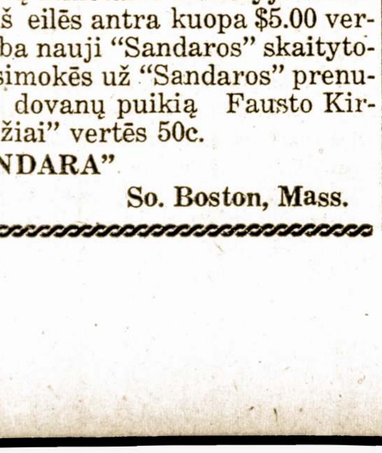

Henry J. Schnitzer State Bank

141 WASHINGTON ST., NEW YORK, N. Y.

PO NUOLATINE KONTROLE BANKINIO DEPARTAMENTO NEW YORKO VALSTIJOS

KAIP SENIAUS, TAIP IR DABAR

SIUNČIA pinigus į Lietuvą pagal dienos kursą.

BANKAS, turintis geriausius ryšius Lietuvoj, išmoka pinigus greitai ir saugiai.

PARDUODA LAIVAKORTES į Lietuvą ir iš Lietuvos ant greičiausių ir geriausių laivų.

PARUPINA PAŠPORTUS, pasirašymus konsulių ir suteikia geriausius patarimus keleiviams.

NORĖDAMI GAUTI PREKES auksinų ar laivakorčių, rašykite į **SENĄ** ir gerai **ŽINOMĄ:**

Henry J. Schnitzer State Bank

141 WASHINGTON ST., NEW YORK, N. Y.

"111" cigaretai

GERI! 10¢

Pirk šiuos cigarietus ir taupyk pinigus.

Ar Turi Savo Knygyne šias Knygas?

ŽMOGAUS PAREIGOS, didelė knyga iš 245 puslapių, kurioje nurodoma, kaip reikia žmogui gyventi. Kaina $1.00

SVETIMOJ PADANGĖJ PASAULIO VERPETUOSE. Eilių knyga, didelio formato, 200 puslapių, kurioje telpa daug linksmų dainelių. Kaina $2.00

"AIDŲ - AIDUŽIAI", ką-tik gavome iš Kauno, Fausto Kiršos žymaus poeto eilių knygą, virš 100 eilių, 111 puslapių. Kaina ... 25c.

VISAS SVIETAS: žemė, kalnai, vanduo, upės, žmonės, miestai; kiekvienam naudinga knygutė. Kaina ..... 20c.

DANGAUS AUKŠTUMAS IR ŽMOGAUS SENUMAS. Labai žingeidi knygutė, su daug paveikslų ir eilėmis **"Anykščių Šilelis",** 150 puslapių. Kaina ..... 20c.

ANDERSONO PASAKOS. Puiki pasakėlių knygelė su paveikslais, labai naudinga priaugančiam jaunimui. Kaina .. 30c.

TRACHOMA. Nurodoma, kaip sergėti akis, ką visiems reikia žinoti. Kaina ..... 15c.

LIETUVOS GASPADINĖ. Kiekvienai moteriai ar merginai reikia perskaityti. Kaina ..... 10c.

Patariame kiekvienam sandariečiui arba "Sandaros" skaitytojui šias knygas įsigyti. Taipgi turime Lietuvos laikraščių, "Lietuvos Ukininką" ir kitų, kurie parsiduoda po 5c. Reikalaudami siųskite ir pinigus.

"SANDARA,"

327 E Street, Boston 27, Mass.

Laiškai Lietuvon

Kam rašyti laiškus Lietuvon ant prasto popiero, kadangi "Sandaros" Administracijoje galima gauti puikių laiškams popierų su gražiomis kvietkomis ir puikiausiomis eilėmis, kurias dabar atspausdinome. Kaip va:

LINKIU JUMI LAISVOS LIETUVOS; Į TĖTYNĘ; MUSŲ VILNIUS; PASVEIKINIMAS (Lietuva Tėvynė Musų); ATMINIMAS LIETUVOS; SKUBĖKI LAIŠKELĮ; PAS GIMINES; PAS TĖVUS; PAS BROLĮ.

Visi laiškai su naujausiomis eilėmis parsiduoda po 5c., 12 už 50c. Daug imant duodame nuošimtį.

"SANDARA,"

327 E Street, So. Boston, Mass.

Gižnieriai Garsinktės "SANDAROJE"

KNYGŲ KATALOGAS.

"Sandaros knygyne dabar gaunamos šios knygos:

"Lietuvos Kariuomenė"

Parašė Karininkas **Ladislovas Natkevičius,** artilerijos vyresnysis Leitetenantas.

Telpa pilnas aprašymas tverimosi Lietuvos kariuomenės, Lietuvos kariuomenės forma, virš 60 gražių, įvairių fotografijų, porą žemlapių ir keletas kariškių dainų su gaidomis.

Šita pirma tos rušies knyga lietuvių kalboje, turi rastis kožno jaunuolio skaitoma ir gerbiama. Kaina popieros viršais — $2.00. Ta pati gražiais audimo viršais $3.00.

čių — 1919 metų. Kaina .... $1.50.

10. **Kregždelė.** Žodžiai V. Kapso. Duetas Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina ....30c.

11. **Vestuvės.** — "Papuskie Vėjali". Jaunosios Aria, Sopranui arba Mezo - Sopranui. Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina ..... 35c.

12. **Mažas Muzikos Žodynėlis.** Tankiausiai vartojamų žodžių paaiškinimai Anglų ir Lietuvių kalbose. 32 pusl. Kaina .....25c.

13. **Aušrinės Keliais.** Čia telpa gražių eilių ir šiaip pasiskaitymų. Verta peskaityti kožnam mylinčiam klasiškus raštus. Pusl. 79 ..... 50c.

14. **Anderso- Pasakos.** Čia telpa 11 gražių pasakaičių su paveiklėliais papuoštų. Lietuvių kalbon išguldė P. Nerys. Pusl. 82 .....25c.

16. **Aukso Veršis.** Vieno veiksmo komedija. Vertė Scenos mylėtojas. Pusl. 35 ....15c.

17. **A. L. T. Sandaros Principai ir Programas.** Parašė Albinas Rimka. Pusl. 32 ..... 10c.

18. **Eilės - Dainos.** Parašė Juozas Rainis. Gražios eilės del deklamavimo. Pusl. 32 ....20c.

19. **Gyvenimo Verpete.** Drama penkių veiksmų. Parašė Bl. Kadagutis. Pusl. 77 ..... 45c.

20. **Girnikas - Pašakarnis,** pasakojimas ir "Begėdis Jonas", vaizdelis. Parašė Karolis Vairas. Pusl. 42 25c.

21. **Francijos Revoliucija.** Parašė M. Avietėnaitė. Trumpa aiški istorija Francijos revoliucijos. Su paveiklėliais. Pusl. 75 .....40c.

22. **Kaip gyvena:** Latviai, Anglai, Suomai. Parašė M. Šalčius. Pusl. 65 .... 20c

23. **Kas iš kur pareina.** Trumpi pasakojimai apie kasdieninius žmonių vartojamus daiktus. Pusl. 62 ..... 20c

24. **Daktaras Kišeniuje.** Aiškus pamokinimai kaip užlaikyti sveikatą ir kaip nuo ligų apsiginti. Sutaisė M. Paltanavičia. Kietais audimo viršeliais. Pusl. 167.....75c.

25. **Ka daryti, kad sveiki butume** ir ilgai gyventume. Pusl. 32 .. 10c.

26. **Kaip Japonai gyvena dabar.** Parašė Dėdė. Pusl. 48 .....10c.

27. **Liudvikas Pasteris.** Žmonijos geradarys ir Jurgis Stefesonas. Geležinkeliai. Parašė M. Šalčius. Su paveikslėliais. Pusl. 48 ..... 20c.

28. **Lietuvių - Latvių Respublika** ir šiaurės tautų sąjunga. Rinkinys straipsnių ir paskaitų parašytų Dr. Jono Šliupo. Išleista Stockholme 1918 m. Pusl. 162 Kaina $1.00

29. **Lietuvos Laisvė.** Trumpa peržvalga Lietuvių tautos politikos. Parašė daktaras Jonas Šliupas. Pusl. 47 ..... 10c.

32. **Lietuvos Gaspadinė.** Arba pamokinimas kaip valgius gaminti. Parašė Žmona. Pusl. 80 .....30c.

34. **Jaunuomenės švietimas** kitur ir pas mus. Pusl. 28. .....10c.

35 **Naujas Budas Išmokti Rašyti.** Sutaisė P. Mikolainis. Pusl. 30..10c.

36. **Pasnikai Lietuvoje.** Parašė K. Stiklius. Kaina ..... 05c.

38. **Pažvelgus Atgal.** Socialogiškas Romanas Edwardo Bellamy. Vertė Pranas Siulelis. Rašėjas įsivaizdina kas bus 2000 m. sukakus, kaip viskas kitaip - automatiškai veiks ir tt. Pusl. 356. Kai-

40. **Pražuvo.** Vaizdelis iš gyvenimo. Parašė Karolis Vairas. Kaina..10c.

41. **Rojus ir Pažanga.** Senovės pasakojimai apie rojaus amžius ir rojaus šalis. Vertė V. K. R. Pusl. 112 .... 35c.

42. **Sienapjutė.** Vieno akto operos Libretto. Žodžiai K. Jasiukaičio, muzika Miko Petrausko. Pusl. 24 .... 10c.

43. **Trachoma** arba sergėkitė akis. Prie šviesos ir kiti naudingi strai-

33. **Mulkinė ir Mulkytojai.** Dviejų veiksmų komedija iš Amerikos Lietuvių gyvenimo. Parašė Knyburys. Pusl. 35 ..... 10c.

44. **Visas Svietas.** Žemė, kalnai, vanduo, upės, žmonės, miestai, statistiškos žinios. Sutaisė P. Mikolai-

45. **Žodynėlis,** Angliškai - Lietuviškas. Sutaisė kun. P. Saurusaitis. Pusl. 199 ..... 35c.

Užsisakant knygas, kartu reikia ir pinigus prisiųsti sekančiu adresu:

"SANDARA", Book Dept.,

327 E St., Boston 27, Mass.

Lietuviai Amerikoje

PITTSBURGH, PA.

Margumynai.

Birutės choras rengia teatrą ir koncertą L. M. D. svetainėj balandžio 29 d. "Rytų Pylis," drama 5-se aktuose 14 atdengimų. Labai įstabu, kas ta Rytų Pylis ir kaip ją suloš.

Čia lietuviški ruskeliai labai rupinas Rusijos baduoliais. Nors tas geras darbas, bet įstabu, kodel pyksta, kad aukų nesiunčia per Sovietų Rusijos Dr-gų Komiteto rankas. L. M. D. susirinkiman įneša, kad aukuoti baduoliams. Nors minėta D-ja jau aukojo $100.00, bet ir vėl nutarė $100.00 aukuoti ir pasiųsti per Lietuvos Raudonąjį Kryžių, kaip pirmiau pasiuntė, tai musiškiai supyko ir draskosi, kad kas ten pasakė, jog S. R. D. Komiteto surinktais pinigais tik varoma propaganda, o iš visų surinktų pinigų tik aštunta dalis te eina į Rusiją. Tai aš tiems draugams patarčiau perskaityt atskaitą S. R. D. Apyskaita ką tilpo "Naujienose" seredos kovo 8 d., 1922 m. Ten matyt, kiek tenka baduoliams, o kiek tokiems nedakeptiems Daubarams, Jukeliams ir Zaldokams, kurie badauja čia Amerikoje.

Atsilankymas g. Natkevičiaus ir Žygelio netik kad labai išgąsdino klerikalus, bet subruzdimą padarė ir mus komunistėliams. Pittsburge tai rengia prakalbas viena diena anksčiau prieš musų prakalbas, surengtas Natkevičiui ir Žygeliui ir parsikvietė kokį vaikėzą Zaldokėlį iš Chicagos. Na, tas kad graudeno, tai graudeno ir rėkė neit į prakalbas ir neaukuot buržujams. Na, sako, turim nueiti visi ir išvyt juos ir užduoti tiek klausimų, kad nežinotų nė ką atsakyti. Teisybė, Zaldokas ir užklausė, kad Žygelis nežinojo, ką sakyt. Mat komunistų kankintinis paklausė, kodėl Lietuvoj stato namus ant ratukų. Žygelis nusijuokė ir sako: gal čia Amerikoj, ir yra namų ant ratukų, aš nežinau, nes čia visokių ratukų po gatves bėgioja, bet Lietuvoj tokių namų niekas nestato.

Tam Saliamonui Zaldokui da surengė prakalbas balandžio 8 d., bet jau nebuvo nė 20 žmonių klausyt jo "pamokslo." Patarčiau Rusijos bernams eit sau pas ruskius, o ne po lietuvius žvėjoti dolerius. **Tėmytojas.**

NEWARK, N. J.

Protestai prieš ką?

Musų koloniją aplanko įvairios rušies misijonieriai ir apsčiai pasipinigauja iš lengvatikių biednų darbininkų. Čion lankėsi Bagdonas, Garmus ir kiti, jie persistatė save buk esą atsiųsti nuo Lietuvos valdžios Lietuvai aukų parinkti, vis prisidengdami Lietuvos kokiomis nors labdaringomis įstaigomis ir valdžios reikalais, o faktiškai aukas rinko klerikalų partijos reikalams. Pagal jų, klerikalų, nuomone, jie turėjo teisę tą daryti. Vietos tautininkai ir Sandariečiai nekliudė jiems, nesikišo į jųjų reikalus — kas turi ir nori, lai aukoja.

Štai atvažiavo Lietuvos St. Seimo atstovai kap. L. Natkevičius ir mokytojas B. Žygelis. Vietos Sandariečiai surengė jiems prakalbas kovo 19 d.

Vietos vyčiai vos sužinojo tuo ir pradėjo kampaniją prieš gerbiamus svečius, bėgiojo pas kleboną ir kitaip kaip nors pakenkė. Tą pačią nedėlią prieš prakalbas musų naujas klebonas Kelmelis jau pablagaslovino gerbiamus svečius, primesdamas jiems viso pasaulio nuodėmes: bedievybę, bolševizmą ir kitokius izmus, žinoma — atsargiai, vardų neminint, perspėjo katalikus, kad neitų tų niekšų prakalbų klausyti. Apsišvietę parapijonai nepaklausė kunigėlio perspėjimo ir po pamaldų didžiuma suėjo pasiklausyti tų "didelių bedievių," ir pranešė svečiams, ką kunigėlis sakė bažnyčioje. Svečiai pasakė įspudingas prakalbas, plačiai išdėstė dabartinę tvarką Lietuvoje, krikšč. demokratų sauvaliavimą ir tt. Prakalbos publikai patiko— garsiai delnais plojo. Gerb. Natkevičius, baigdamas savo kalbą, priminė kunigėlio nešvarų politikavimą. Vienas iš publikos įneša išreikšti papeikimą klebonui už įžeidimą Lietuvos valdžios atstovų. Publika atsistojimu tai padarė, likos sėdinčių tik keli — reiškia, tie buvo priešingi.

Vietos klerikalai pamatė, kad žmonės, kurie buvo bažnyčioje girdėjo klebono agitaciją, čion prieš ji užprotestavo, bandė sukelt triukšmą, bet jiems tas nepasisekė. Viskas pabaigta ramiai ir, rodos, incidentas pabaigta ant vietos. Bet klerikalai, su klebonu priešakyje, nepasiganėdino tuomi. Dvi sąvaites galvojo, ką turi daryti.

Balandžio 2 d. klebonas per pamokslą užsako, kad po pamaldų salėje bus didelis protesto mitingas — kas tik gyvas eikite, bet prieš ką bus protestas, nepasiekė. Parapijonis, mislidami, gal kels didelį protestą prieš lenkus, kurie rengiasi iš naujo pult Lietuvą, suėjo į svetainę skaitlingai. Čionai išlindo yla iš maišo. Ir prasidėjo cirkus. Vyčiai rėžė spyčius, protestas ne prieš lenkus, bet prieš Lietuvos gynėjus, Steigiamojo Seimo narius, Lietuvos Geležinio Vilko organizatorius, kurie savo krutine ir turtu atrėmė paliokų užpuolimus. Klerikalų šulai liepė žmonėms protestuoti ir po protestų rašytis. Nors žmonių buvo pilna svetainė, bet po protestu likos sumobilizuota apie 40 davatkų ir jaunų mergaičių iš apie 60 tamsunėlių ir vyčių, kurie priversti buvo tą daryti, ką kunigėlis liepė. Tarp pasirašiusių nei vienos įžymesnės ypatos nėra, išskyrius graborių Bujauską, kuris šiek tiek pasiturintis, žinoma. ne iš noro, bet pataikaudamas kunigėliui, padėjo savo parašą.

Stebėtina tas, kad tarp pasirašiusių po protestu vos keletas buvusių prakalboj, o visi kiti nebuvo ir negirdėjo, ką kalbėtojai sakė, bet pasirašė. Tai nedoras darbas ir kreiva prisieka liudyti prieš tą, ko negirdėjo ir yra mirtina nuodėmė.

"Darbininko" No. 40 tas protestas tilpo, bet prieš ką ir kodėl, ten nepasakyta.

Bet ačiu jiems: jie faktiškai prirodo, kad kun. Kelmelis bažnyčioje kovo 19 d. varė agitaciją, bet prieš ką, neaišku. Štai jų pačių, kunigo, paduoti žodžiai: "Dalis musų tautos jaunuomenės, ėjusios mokslus Rusijoje anti - katalikiškose *) mokyklose, tapo išauklėtais katalikijos priešais, atsižadėjo tėvų tikybos, subedievėjo, bolševikais tapo, pateko į Lietuvos valdžią ir kaipo valdžios žmonės Amerikon atvažiuoja kokiai tai savo partijai aukų pasirinkti, ir mes, katalikai, apsisaugokim nuo išnaudotojų" ir tt.

Tad jųjų pačių proteste pripažinta, kad kunigas kurstė ir agitavo žmones, bet prieš ką? Prie viršminėtų žodžių da daug "katalikiškų" perlų buvo pridėta. Klebonas teisinasi, buk ne prieš Natkevičių ir Žygelį tą agitaciją vedė.

Tad lai gerb. kun. Kelmelis atviriai ir viešai pasako, koki "bedieviai" tikybos priešai ir bolševikai, Lietuvos valdžios nariai, atvykę Amerikon renka savo partijai aukas? Jei, klebone, neturėjai mintyje Natkevičių ir Žygelį, tad įvardyk tuos niekšus bolševikus, o mes, lietuviai, jųjų saugosimės!

O jei, klebone, tai nepadarysi, tada mes, lietuviai, žinosime ant visados, kad Tamista šmeižei gerbiamus Lietuvos Steigiamojo Seimo atstovus, kurie yra labai daug pasidarbavę Lietuvos laisvės atgavimo dėlei.

Kitą kartą parašysiu, kas per vieni yra tie žmonės, kurie pasirašė antgalvyje to protesto. Ypač bus įdomu žinoti pačiam gerb. kun. Kelmeliui.

Katalikas ir Parapijonas.

*) Tas netiesa, kad carų Russijoje buvo anti-katalikiškos mokyklos. Russijoje valstija ir bažnyčia buvo sujungtos, kaip to dabar reikalauja ir Lietuvos klerikalai, ir rusų valdžia mokėjo katalikų kunigams algas. Rusų mokyklose tikėjimo išguldymas buvo priverstinas, kokio klerikalai ir Lietuvai pageidauja. Patys katalikų kunigai išguldydavo katalikams mokyklose tikėjimą. Katalikai gimnazistai budavo sustatomi poromis ir kas nedėlia budavo priverstinai varomi į katalikų bažnyčią išklausyti jiems specialiai laikomų mišių. Pav., Mariampolės gimnazijoj katalikams tikėjimą išguldinėjo neužmirštinas kun. Michniewicz, su jo kliasišku: "stupi za dosku, ty smark!" Gerb. kun. Kelmelis gali apie jį pasiklausti senesniųjų kunigų: Urbanavičiaus, Bučio, Dargio, Dumčiaus, Matulaičio, Žindžiaus, Staknevičiaus, Miluko, dabartinio Vilniaus vyskupo Jurgio Matulevičiaus (Matulaičio) ir kelių dešimčių kitų liet. kunigų, kuriems kun. Miknevičius išguldinėjo katalikų tikybą. **Redakcija.**

UNIVERSITETO PROFESORIAI IR DOCENTAI.

Lietuvos Universito Tarybos išrinktieji ir švietimo ministerio patvirtinti šie profesoriai ir docentai.

I. Teologijos Fakultai.

1. Kun. prelatas Jonas Maculevičius, ordinarius moralės teologijos profesorius.

2. Kun. D-ras Aleksandras Grigaitis, šventojo rašto, senojo įstatymo ordinarius profesorius.

3. Kun. d-ras Pranas Bučys, fundamentalės teologijos ordinarinis profesorius.

4. Kun. d-ras Blažiejus Česnys, dogmatinės teologijos ordinarius profesorius.

5. Kun. kan. magistras Kazys Šaulys, Benedikto Kodekso docentas.

6. Kun. d-ras Antanas Maliauskas, teologijos fakulto docentas, filosofijos katedrai.

7. Kun. kan. Antanas Alekna, to pat fakulto dicentas bažnyčios istorijos katedrai.

8. P. Pranciškus Dovydaitis, to pačio fakulto docentas, religijų istorijos katedrai.

9. Kun. d-ras Pranciškus Kuraitis, to pačio fakulto docentas filosofijos katedrai.

10. D-ras Stasys Šalkauskas, to pačio fakulto docentas filosofijos katedrai.

II. Medicinos Fakultas.

1. Medic. daktaras Petras Avižonis ordinaris profesorius oftalmologijos katedrai su klinika, joms organizuoti ir valdyti.

2. Medic. d-ras Antanas Jurgeliunas, ordinarius profesorius higienos su bakteriologijos katedrai organizuoti ir valdyti.

3. Medic. d-ras Jurgis Žilinskas, docentas, anatomijos katedrai ir laikinai histologijos su embriologija, joms organizuoti ir valdyti.

4. Magistras Leonas Gogelis, ordinarinis profesorius medicinos fakulto veterinarijos skyriaus, veterinarijos, bakteriologijos, epizotologijos katedroms su klinika, joms organizuoti ir valdyti.

5. Magistras Petras Raudonikis, ordinarinis profesorius fakulto farmacijos skyriaus, farmacijos katedrai su farmakognozija organizuoti ir valdyti.

6. Gydytojas Vladas Lašas, docentas fiziologijos ir fiziologinės chemijos katedrai organizuoti ir valdyti.

III. Gamtos-Matematikos Fakultas.

1. Vincas Čepinskas, gamtos - matematikos fakulto fiziko - chemijos katedros profesorius, pavedant jam eiti fizikos profesoriaus pareigas.

2. Tadas Ivanauskas, to pačio fakulto zoologijos katedros profesorius.

3. Zigmas Žemaitis, to pačio fakulto docentas pavedant jam eiti gamtos - matematikos katedros profesoriaus pareigas.

4. Filipas Butkevičius, to pačio fakulto docentas, pavedant jam eiti neorganinės chemijos katedros profesoriaus pareigas.

5. Antanas Purėnas, to pačio fakulto docentas, pavedant jam eiti organinės chemijos katedros profesoriaus pareigas.

6. D-ras Konstantinas Regelis, to pačio fakulto augalų sistematikos profesorius.

7. Liudas Vailionis, to pačio fakulto docentas botanikos katedrai.

8. Inž. Julijonas Graurokas, to pačio fakulto docentas geometrijos katedrai.

9. P. provizorius Juozas Krasauskas analizinės chemijos laborantas.

10. Marija Buivydaitė, eiti organinės chemijos asistentės pareigas.

11. Myk. Stasys Kaveckas, fizikos asistentas.

IV. Technikos Fakultas.

1. Platonas Jankauskas, ordinarinis profesorius mechanikos, mechanizmų ir dirbamųjų mašinų katedroms organizuoti ir valdyti.

2. Inž. Pranas Jodelė, ordinarinis profesorius statybos medžiagos technologijos katedrai organizuoti ir valdyti.

3. Magistras Jonas Šimkus, ordinarinis profesorius, organinės chemijos technologijos katedrai orgaizuoti ir valdyti.

4. Inž. Jonas Šimoliunas to pačio fakulto docentas pavedant jam eiti statybos katedros profesoriaus pareigas jai organizuoti ir valdyti.

5. Inž. Kaz. Vasiliauskas, to pačio fakulto docentas, pavedant jam eiti statybos mechanikos katedros profesoriaus pareigas, jai organizuoti ir valdyti.

6. Mykolas Sangaila, technikos fakulto docentas, pavedant jam eiti architekturos katedros profesoriaus pareigas.

7. Inž. Stasys Dirmontas, to pačio fakulto docentas geodezijos katedrai.

8. Inž. Valerijonas Verbickis, technikos fakulto darbų vedėjas su pirmos rušies asistento teisėmis.

9. Inž. Jurgis Čiurlys technikos fakulto braižybos darbų vedėjas su I rušies asistento teisėmis.

V. Sociologijos Fakultas.

1. Magistrantas Augustinas Voldemaras, socialių mokslų profesorius.

2. Magistrantas Kazys Buga, socialių mokslų profesorius.

3. Magistras Vincas Krėvė-Mickevičius, socialių mokslų fakulto slavių filologijos katedros profesorius.

4. Augustinas Janulaitis, to pačio fakulto Lietuvos teisės istorijos katedros profesorius.

5. Magistras Eduardas Volteris to pačio fakulto slavių kalbų katedros profesorius.

6. Fil. d-ras Jonas Yčas, socialių mokslų fakulto profesorius.

7. Mykolas Biržiška, socialių mokslų fakulto lietuvių literaturos istorijos profesorius.

8. D-ras Jurgis Gerulis, to pačio fakulto sulyginamųjų kalbų mokslo profesorius.

9. Jonas Jablonskis, Universito garbės narys ir profesorius.

10. D-ras Jonas Basanavičius, Universito garbės narys ir profesorius.

Universito Administracijos Personalas

J. M. prof. Jonas Šimkus, Universito Rektorius.

I. Kun. d-ras prof. Pranciškus Bučys Teologijos Fakulto Dekanas.

Kun. d-ras prof. Blažiejus Česnys Teologijos Fakulto Sekretorius.

II. Prof. Petras Avižonis, Medicinos Fakulto dekanas.

Docentas Vladas Lašas Medicinos Fakulto Sekretorius.

III. Docentas Zigmas Žemaitis, Gamtos - matemat. fakulto dekanas.

Docentas Antanas Purėnas Gamtos - matemat. fakulto sekretorius.

IV. Prof. Pranas Jodelė, Technikos Fakulto Dekanas.

Docentas inž. K. Vasiliauskas Technikos Fakulto sekretorius.

V. Prof. A. Voldemaras, Sociologijos Fakulto Dekanas.

Prof. V. Krėvė-Mickevičius, Sociol. Fakulto sekretorius.

Ukio Komitetas

Prof. Leonas Gogelis, Ukio Komiteto Pirmininkas, docentas Filipas Butkevičius ir docentas inž. Šimoliunas nariai.

Universito bugalteris p. Aug. Voldemaras.

Universito raštinės Vedėjas: fil. d-ras Pranas Augustaitis.

J. M. Rektorius priima kasdien Universite savo kabinete nuo 11 — 13 val.

U-to raštinė veikia nuo 9—15 ir 16 — 18 val. Kalbamosios valandos nuo 10—13 ir nuo 17—18 val.

("Lietuva.")

A. B. Strimaitis.

S. L. A. AGITACIJA.

Laikraščiai, Partijos, Politiniai Rateliai, Slapta Literatura ir Mes.

Ir kitą kartą žmonės gyveno, dirbo, rupinosi savo privačiais ir bendrais visuomenės reikalais, bet tokios agitacijos ir varžytinių už vietas, tokių politikavimų, kokius dabar tenka pergyventi, nepamename. Mes Amerikos lietuviai neturime didesnės respublikos, kaip S. L. A. Tai didžiausia musų respublika, kurioje gyvena įvairių politinių įsitikinimų žmonės. Šioje respublikoje budavo truputis agitacijos, rinkimams prisiartinant, bet ta agitacija budavo nepralenkia kriukais einančio elgėtos. Gi dabartinė agitacija tarytum laksto moderniškais aeroplanais, nešioja žinias po visas S. L. A. kuopas, barsto įvairią literatūrą ir slaptus lapelius, kaip iš gausybės rago. Laikraščiai talpina sieksninius straipsnius su įrodymais, kokie kandidatai tinka užimti įvairius urėdus šioje organizacijoje, — nesigailima įvairių įvairiausių įtarimų, įrodymų jiems kalčių, netinkamumo, — žodžiu sakant, purvini šmeižtai pilasi ant kandidatų galvų iš visų pusių. Žmonės yra inkriminuojami, statomi plėšikais, vagimis visuomenės akyse. Ir tai tokie žmonės, kurie yra nemažai visuomenei pasidarbavę ir turėję pilną pasitikėjimą. Patys tie žmonės, apie kuriuos taip daug pastaruoju laiku prirašyta, kaž kodel tyli. Senovės priežodis sako: "Tyla gera bylа"; bet, atsiminus dabartinę moderniską patarlę, — "tylėjimas reiškia sutikimą," aš, vienas iš tų kandidatų, patekęs visuomenės mintuvuosna, ilgiau tylėti negaliu, nes S. L. A. išganytojai ir gelbėtojai su purvina savo agitacija nužengė per toli. Delto nepavydės man gerb. Redakcija truputėlio vietos savo laikraštyje pasakyti kelis žodžius apie daromus man įtarimus, kurių dėlei ne vien man taikoma užkirsti kelias besidarbavimui musų visuomenės labui, bet į tai traukiama net laikraščiai ir partijos, grumoja vienų kitiems kenkimu ir ardymu viešųjų darbų.

Štai "Sandara" išspausdino ilgoką straipsnį kokios ten S. L. A. Rinkimų Komisijos, nurodančios, kaip, už ką ir kodėl turi S. L. A. nariai balsuoti už tokius ir tokius kandidatus; ten nupeikiamas vienas kitas iš nominuotųjų ir priėmusių kandidaturą asmenų. Įžymiausiai vedama agitacija už iždininko vietą. Senasis iždininkas T. Paukštis įtariamas nuskriaudime S. L. A., neprisilaikant S. L. A. Seimų nutarimų. Jo vieton peršama viršuj šio straipsnio pasirašiusis A. B. Strimaitis į iždinin-

kus; nurodoma jo nuopelnai organizacijai, jo teisingumas ir ištikymybė etc.

Pasirodžius šiam straipsniui, tuli Sandariečiai baisiausiai persigando, kad "Sandara," kaipo partijos organas, patalpindama agitacijos straipsnį, nustosianti savo partijos narių pagarbos, tas kenksią net partijai, nes tuli asmens (o ypatingai aš) esą daug kuo visuomenei nusikaltę, tai talpinant panašius straipsnius "Sandara" kompromituojanti visus narius visuomenės akyse. Užmetimas man, kad aš esu pridaręs visuomenei žalos, dar niekuomet nebuvo man įrodytas. Kas, kur, ką rašė — visuomet pasislėpę, idant nebutų galima patraukti teisman už inkriminavimą. Na, žinoma, laikraščius talpinusius, ar talpinančius kriminališkus šmeižtus, galima patraukti atsakomybėn, bet man, visą amžių iš algos gyvenančiam, tas negalima, tai ir reikia nešti juodoji dėmė. Visuomenės veikėjo darbai niekuomet visiems nepatiko ir nepatiks, o kuomet taip yra, tai ir nuo politinių priešų apsisaugoti nėra galima. Kadangi nuo tokių negalima apsisaugoti, tad įvairių pseudo - purvintojų kiekvienas viešas žmogus turėjo, turi ir turės. Kodėl tas straipsnis turėtų pekenkti "Sandarai"? Ar aš, kaipo tos partijos žmogus, esu ką nors blogo partijai padaręs? Ar esu ką nors blogo visuomenei padaręs? "Laisvė," komunistų organas, jau nuo praeito rudens varo intensyvę agitaciją, kad pervarius savo pasekėjus į S. L. A. urėdus, bet niekas "Laisvei" nepasakė, kad jį turėsianti nukentėti, ar komunistų partijai kenksianti; atpenč, —tenai tą agitaciją veda pati redakcija, ne kokio tai korespondento straipsniai; bolševikų partijos žmonės didžiuojasi savo organo uolumu. O kad "Sandaroje" pasirodė kokio ten korespondento straipsnis, tai musų Sandariečiai nugąstauja. Kodėl "Vienybė," pašventusi savotiško turinio editorialą, nenugąstauja, nors kaip kas galėtų patraukti ją ir teisman už kriminalį prasižengimą prieš S. V. tiesas? Kodėl "Dirva," "Naujienos" irgi neliuosos nuo agitacijos bei išreiškimo savo nuomonių, nesirupina, kiek nustos savo skaitytojų, išreiškiant savo opiniją?

Laikraštis, kaipo laikraštis, yra tam, kad kalbėti apie visuomenės reikalus. Kaip jis tuos reikalus supranta, pasirodo iš jo nuomonių. Pagelbėti ar kenkti kokie nors straipsniai laikraščiui ar partijai tik tuomet gali, jei skelbia neteisybę. "Sandara" nepasakė nieko tokio, kas butų neteisybė.

To paties straipsnio, tilpusio "Sandaroj" ir "Dirvoj," turinio pasirodė ir lapeliai tulose kuopose. Kas juos paskleidė, kas rašė — prirodymų jokių nėra. Vienok laikraščiai ("V." ir "Naujienos") spėlioja, buk tai darbas tų pačių žmonių, kurie kandidatuoja į įvairius S. L. A. urėdus. Aš nedarysiu spėliojimų, neatsakysiu už kitus kandidatus, bet aš pasakau, kad su tais, ar kitais straipsnių rašymais, neturiu nieko bendro.

Kaszin iškur išdygusi slapta organizacija **"Krivija"** siuntinėja įvairius lakštus. Na, šiuose S. L. A. rinkimuose "Krivija" irgi įkišo savo pirštus. Už tos organizacijos darbus spėliojimais primetama kaltė tai tiems keliems asmenims, tai 126 kuopai, kurioje tie įtariamieji asmens priklauso, kaip antai — Strimaitis, Danielius, Račkauskas, Jurgeliutė, Vitaitis, Bukšnaitis ir kiti darbštesnieji S. L. A. nariai. Tai viena lakšto pusė. Gi antra pusė yra tokia:

"Didžiojo New Yorko S. L. A. kuopų Komitetas," kurio niekuomet nebuvo ir nėra (tai tik gudrus pseudonimas), išleido lapelius ir išsiuntinėjo S. L. A. kuopoms. Tuose lapeliuose aš esu inkriminuojamas penkiuose punktuose. Persergstima S. L. A. nariai, kad nebalsuotų už mane į S. L. A. Iždininką: 1) Buk aš per nešvarią agitaciją (slaptais lapeliais) likausi išrinktas S. L. A. sekretorium, bet užsigynęs Baltimorės Seime. Šio užmetimo ir dabar aš sau neprisimu, ir jei kas man prirodys, kad aš sekretoriaus rinkimuose vedžiau agitaciją lapeliais, tai skiriu penkis šimtus dolerių **"Prieglaudos Namui."** 2) Buk aš, tapęs S. L. A. sekretorium, vedęs agitaciją ir net pervaręs referendumą, kad suvienyti kasieriaus urėdą su sekretoriaus, su tikslu užgriebti S. L. A. iždą—irgi yra didžiausia neteisybė: a) Referendumo pervaryti negalima, kol kuopos nepadaro atatinkamo įnešimo. Kol 10 kuopų neparemia to įnešimo, tol balsavimams negalima leisti, nežiurint, keno ir koks butų sumanymas; b) Kuomet referendumui pavedama įnešimas nuspręsti, didduma visos organizacijos narių apie tai svarsto savo kuopų posėdžiuose ir sprendžia; tad jei kas referendumo nuspręsta, tai negalima kaltinti vieno žmogaus, o čion kaip tik sumetama kalčia man vienam. c) Waterburio Seime aš, budamas centro sekretorium, pats rekomendavau seimui, kad to referendumo seimas nepatvirtintų. Lai peržiuri mano raportą, patiektą seimui, o persitikrins. Aišku, kad man tas reikalas šis iždininko su sekretorium sujungimas užmetamas tik delto, kad kodaugiausiai diskredituoti mane S. L. A. narių akyse. 3) Primetama man, kad aš Susivienijimui užgyvenęs $12,000.00 skolų. Tuli nariai man rašo, kad aš tuos pinigus grąžinčiau organizacijai. Mat, jie supranta, kad aš prisisavinau sau tą sumą. Kodėl nepasakoma, kiek aš radau skolų, paimdamas sekretoriaus vietą 6 d. liepos, 1911 m.? Kodėl nepasakoma, kad man atėjus į S. L. A. Centrą, spaustuvės ir ofiso kaip ir nebuvo, o aš įtaisiau pirmos kliasos spaustuvę ir gerus ofisus? Jeigu jau man primetama kaltė už tokius dalykus, kad lėšų fondas sulindo į skolas laike karės pabrangus įvairiems reikmenims, tai kodėl neprimetama kaltė visiems S. L. A. nariams už nesumokėjimą didesnės proporcijos į tą fondą? Juk aš, pavogęs iš kur nors, negalėjau tą fondą atpildyti. Ir sau tų pinigų nei vieno cento nepasiėmiau. 4) Primetama man kaltė ir kitos organizacijos, nieko bendro neturinčios su S.L.A. — tai yra L. A. B-vės, buk aš pirkęs be pinigų 10 tukstančiu dorerių vertės šėrų. Jei aš pirkau be pinigų taip daug šėrų, tai turėjo kas nors juos parduoti, tai reiškia — aš nepavogiau. Kokiu budu galima mane apkaltinti iž tai? Kad aš tapau Baltic States Banko direktorium, tai ir skaitoma prasikaltimu. Na, juk jei Bankas organizavosi, tai turėjo buti ir direktoriai. Aš nemanau, kaip ir kiekvienas mąstantis žmogus, kad buti Banko direktorium yra pažeminimas savęs, ar tos organizacijos, kurios esu nariu. 5) Mano nuopelnai organizacijoje esą tokie, kad Bostono Seimas turėjęs mane išmesti iš sekretoriaus. Tas užmetimas yra neteisingas, — manęs Seimas neišmetė, neigi man kokius nors užmetimus padarė, kaipo netinkamam toje vietoje. Kuomet aš buvau antru kandidatu, p. T. Dundulis buvo pirmu, — bet Seimas Dundulio kandidaturos nepatvirtino. Tai aš, budamas antru kandidatu, neapsiėmiau ilgiau sekretoriumi buti. Tą žino S. L. A. nariai iš Seimo protokolų.

Su šiuomi paaiškinimu laukiau, kol pereis S. L. A. viršininkų rinkimai, nes anksčiau kalbant apie tai niekuom negalima butų pateisinti savęs, kad esu liuosas nuo agitavimo pats už save. Visiškai tylėti irgi nebuvo galima, nes tie purvai, kuriais tuli laikraščiai ir lapeliai mane apšmeižė, nėra užpelnyti. Lai S. L. A. nariai mato visos politikos ir agitacijos nešvarumo dugną, ir lai buna pamoka ateičiai, lai nesiremia ant įvairios agitacijos, bet naudojasi savo sąžinės balsu, ir supratimu; lai paveda savo organizacijos reikalus į tokių žmonių rankas, kurie yra patikėtini.

LAIŠKAS IŠ PARYŽIAUS.

Paryžiuje pabaigoje 1921 metų pradėjo teisingai sukties apie savąjį ratą pirmas laikrodis iš 24 valandų. Laikrodis yra prie sienos vieno raudono namo — telefonų stoties, ant prastos gatvės. Dėlto jis neturi jokios domės po platesnį pasaulį. Laikrodžio ratas gana didelis, bent kokių trijų metrų ar daugiau; valandos prasideda apačioje rato —1. ir apačioje rato pasibaigia 24 valanda. Valandų "ličbos" auksuotos, ir tarpais turi burtų ženklus, su įvairiais avinais, ožiais, vėžiais, ir tt. Tą laikrodį ir tą namą jau gana senai ėmė statyti, bene apie 1911 metus. Ir to minimo laikrodžio paveikslas jau tų laikų spaudoje tilpo, taip jau ir Lietuvių "Šaltinyje," kuris tuomet išeidavo Seinuose.

Kovo mėnesyje, 1922 metų fiskuoto" turto pardavė vieną muziką už 88 tukstančius frankų, dirbtą 1735 metais kokio — Antoine Stradivarius. Ta muzika matomai turėjo kokią nepamestiną ypatybę: ar ta lietuviška pavardė — Antanas Stravidarius, ar kokis negirdėtas skambumas, ar kaip nepaprastai dailiai išdirbta? Nes paprastai Lietuvoje nusiperka muziką už 3 rublius.

(Stradivariaus darbo smuikos yra garsiausios visam sviete. — Red.)

Šiais 1922 metais francuzų parliamentas apskaitė, kad į laiką penkių dešimtų metų yra užtvirtinę 10,000 įstatymų — zakonų, kurių daugumas sutilpo į gurbą...

Kovo mėnesyje vienas Paryžiaus mėsos krautuvininkas išstatė pieštą paveikslą (kad privilioti "klijentų") su užrašu: "Mėsinyčia Kaune," ant paveikslo buvo nupieštas ruso typas su dešra burnoje.

Amuras.

VIENYBE

193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

Siunčia pinigus į visus pasaulio kraštus.
Parduoda laivakortes ant visų linijų.
Turi didelį knygyną.
Leidžia du sykiu sąvaitėje politinį ir mokslo laikraštį "Vienybė" su juokingu skyriumi "Tarka." Kaina metams $3.50. į Lietuvą $4.50.
Dabar per "Vienybę" eina vienatinio bepartyvių atstovo St. Seime raštas apie Lietuvos tvarką, valdžios įstatymus ir gyvenimą.
Visais reikalais kreipkitės augščiau padėtu adresu.

"Vaikai nustokite bereikalingai peštis — yra užtektinai BAMBINO jum abiem!"

Kudikiai megsta ji! Jie prašo daugiaus!

Net ir mažyčiai žino, kad

BAMBINO

Valzbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise

yra geriausia gyduolė visame pasaulyje, kuri duoda galimybės buti liuosu nuo vidurių užkietėjimo. Ji paveikia per vieną naktį; lengvai, tačiaus tikrai! Aptiekose parsiduoda po 35c. arba už 40c. apmokėtu pašto siuntiniu prisiunčiame tiesiog iš labaratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
BOROUGH OF BROOKLYN NEW YORK

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA

Muzikos mokslas prasidėjo. Jaunesnieji, ypač, turi prasilavinti muzikoje: nedaugelio geidžianti — tegul nors gaidas išmoktų. Kas daugiau nori pažinti muzikos meną, tam yra šie mokslai: dainavimas, teorija kompozicijos, chorvedystė, pianas, smuika ir kiti instrumentai.

10 lenkcijų dainavimo ..... 15 dol.
10 lekcijų chorvedystės ar teorijos kompozicijos .. 15 dol.
10 lekcijų ant bile instrumento ..... 13 dol.

Pastaba: Prasilavinusiems dainininkams patartina imt lekcijas **Operos repertuaro.** 10 lekcijų — 30 dol.

Ad.: 769 BROADWAY. SO. BOSTON, MASS.
MIKAS PETRAUSKAS, Vedėjas.

"DIRVA" ATPIGO!

"DIRVA" YRA PIGIAUSIAS IŠ DIDŽIŲJŲ (8 PUSL.) LAIKRAŠČIŲ!!!

Suv. Valstijose metams	$2.00
Pusei metų	$1.00
Kanadoje metams	$2.50
Pusei metų	$1.25
Lietuvoje ir kitur metams	$3.00
Pusei metų	$1.50

Reikalaukit kopijos pažiurėjimui — siunčiama visiems dovanai. Reikalaukit "Dirvos" Katalogų.

"DIRVA"
7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI $400,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta $247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtiniai skyriai — $150, 300, 600 ir 1000.
Pašalpos Skyriai — $6.00, 9.00 ir 12.00 į savaitę.

Del pletesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

NAUJIENOS

"NAUJIENOS" yra didžiausias lietuvių dienraštis pasaulyje, ne tik iš dydžio, bet labiausia iš turinio. "Naujienos" nėra vieno žmogaus padaru, bet tikrai visuomeninis organas, kuriame atspindi nuomonės, sauprotavimai, geismai, patarimai, išmintis visų žymiausiųjų lietuvių veikėjų, darbuotojų, politikų, poetų, mokytojų, mokslininkų ir biznierių. Skaityti "Naujienas," tai reiškia turėti prieš save atspindį visko, kas yra geriausia lietuvių tarpe.

Lietuvos žmonės irgi myli skaityti "Naujienas." Užprenumeruokite jiems.

"Naujienos" kainuoja metams Amerikoje $7.00, Lietuvoje $8.00.

Jei dar kas nėra matęs "Naujienų" prisiuskit reikalavimą, mes pasiųsime 2 kopijas DYKAI.

NAUJIENOS

Del savo naudos ir garbės skaitykit "Naujienas."
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Ligoniai Kurie Sergate:

Reumatata, Dusuliu (Athsma), Nervų liga, Vidurių ir širdies liga, nuomario, veneriškomis ligomis ir tt. Visų ligų neminiu, bet bile ligą turi, ar kas tavo šeimynėlėj turi. Nuo didžiausios iki mažiausios ligos; galite duoti antrašą, o gausite rodas ir receptus dykai. Įdėkite už 2 centu stempą ir gerą antrašą. Dabar geras laikas — pavasaris ir tiktai šitam laike jus patys save pagydysite namieje. Bandykite naminio gydymo — patys sau jum nieko neprekiuos laikas. Čia turite progą su garantavimu, bile tik jus tą darysite — pasveiksite. Rašyk pas:

Alek. R. Salvis
P. O. BOX 96, Dalas, Pa.

LAIVAKORTĖS VĖL ATPIGO

Į Klaipėdą $107.00
Į Hamburgą ir Bremeną $103.50
Į Liepojų $107.00
Į Piliavą - Karaliaučių $106.50
War Tax $5.00
Pinigų Siuntimas žemiausiu dienos kursu.
Pinigus Lietuvoje gauna laike 25—30 dienų.
P. MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave.,
Brooklyn, New York.

DRAUGAI SANDARIEČIAI!
UŽRAŠYKITE "SANDARĄ"
SAVO GIMINIEMS LIETUVOJ

Tel. S. B. 2488
DR. J.C. LANDŽIUS - SEYMOUR
LIETUVIS
Gydytojas ir Chirurgas
506 Broadway, S. Boston.
Valandos: 9-11, 2-4, 7-9.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St.,
So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Valandos: Nuo 9 iki 10 A. M.
" 3 " 5 P. M.
" 7 " 8 P. M.
Nedeliomis " 10 " 3 P. M.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akiu Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu. South Boston

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 8
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer
DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mass viršui "Iver Johnson" kautuvė
Patyręs dentistas, prieinamos kainos. Atdara subatom po pietų. Nedėliomis pagal sutartį. Telephonas Park 3310

F. KLEIN L. HOFFMAN
Lietuviška Krautuvė
BUFFALO FURNITURE STORE
Furniture Repaired and Postering
579 Grand Ave., Tel. Lib. 8515
Home address: 23 Chadem St.
NEW HAVEN, CONN.

Vietos Žinios.

SIMONO DAUKANTO MOKYKLOS VAKARIENĖ

Vakarienė buvo bal. 23 d. Lietuvių Name. Susirinko apie 100 žmonių prie puikių užkandžių, kuriuos pagamino pilietės Agurkienė, Norkunienė, Songailienė ir kitos. Vakaro vedėju buvo p. S. Norkunas. Kalbėjo S. Mockus, nušviesdamas S. D. Mokyklos praeitį ir jos sunkius laikus ir kovą su priešais. Antras kalbėjo N. Rastenis, studentas Bostono Universiteto, kuris budamas mokykloj, puikiai nupiešė mokyklos svarbą ir jos naudą. Trečias kalbėjo advokatė Z. Puišiutė (Šalnienė). Kadangi advokatė buvo nuo pirmų dienų mokyklos vyriausia vedėja ir jos trusu buvo atsiektas tikslas, tai yra turėjo vaikai naudos išėję iš mokyklos, tad ir jos kalba visus užinteresavo mokyklos ateičia. Garbė priklauso musų darbuotojams, kurie dirba jaunimo labui. Vienintėlė įstaiga S. Bostone, per kurią galima jaunimą šviesti, mokinti prigimtos kalbos. Palinkėję geros kloties busiančiame sezone, svečiai išsiskirstė namo. Teko girdėti, kad liko pelno apie $50.00. Puiki pradžia.

Klevas.

S. L. ŠV. KAZIMIERO DR.

Auga ir visi So. Bostono profesionalai proklauso musų draugijon. Musų draugijos daktaras yra Dr. Jakimavičius, dabar prisirašė da du daktarai: Dr. Landžius ir Dr. J. Pašakarnis. Patartina visiems vyrams priklausyti į apsaugos draugiją, kuri yra viena iš seniausių ir turtingiausių ir kuri rupinasi narių gerove, ir Lietuvos likimu yra susirupinusi.

Senas Narys.

SVARBUS POSĖDIS.

Visi, kurie esate išrinkti į Naujos Anglijos Sandaros Apskrities suvažiavimą nuo 7 kuopos delegatais, susirinkite ketvergo vakare Sandaros kambariuose, 8 val. — bus pasitarimas ir aptarimas naujų įnešimų į suvažiavimą.

S. Mockus . Prezidentas.

SUSIRINKIMAS.

Lietuvių Labdarystės Drjos susirinkimas įvyks seredoj, gegužės (May) 3 d., 1922, 8-tą val. vakare, Lietuvių Svetainėje, kampas E ir Silver St., So. Boston, Mass.

Visi nariai ir narės privalote ateiti į susirinkimą, nes turime labai daug reikalų apsvarstyti.

Rašt. **K. Žibikas.**

DEL AUKŲ ŠAULIAMS.

(Seka nuo 1 pusl.).

Lietuvoj, norėdami tvarkyti Lietuvą grynai parliamentariniu budu, suprasime, kodel šaulių palaikymas yra ne taip opiu klausimu. Viskas turi buti nukreipta į tai, kad Lietuvoj valdžia neliktų išimtinai klerikalų rankose, o tada pagalba ir stiprinimas šaulių ateis pats savaimi. Jeigu žiurėt į šaulius, net kaipo į pajiegą visos tautos, kurią tiktai laikinai valdo klerikalai, visvien nieko nepadės jokios aukos, jeigu klerikolai užsimanys slopinti Šiaulių organizaciją ir tyčia neskirs iš valstybės iždo pinigų... O jeigu šauliai butų tokie, kokių kad norėtų klerikalai ir tokiais jie šiandien, kaipo disciplinuoti vyrai, privalo buti, tada, esant klerikalų valdžiai, jie yra tos valdžios įrankiu. Klerikalų valdžiai įsakius, jie privalo tos valdžios įsakymus pildyt ir gali buti priversti net ekzekucijas daryti, vesti pažangesnius žmones "ant kartuvių," kaip kad skelbia čia atvykusieji klerikalai, kurių dabar yra valdžia Lietuvoj ir kurie tokių kartuvių Lietuvoj rimtai mano pristeigti.

Nepaklusnumas šaulių, jau butų revoliucija prieš valdžią.

Išvadas dabar paliks aiškus. Esant šauliams grynai valdžios įrankiu, o kitaip ir buti negali, reikia taisyti valdžią, stiprinant priešklerikalinį judėjimą, duodant kodaugiausia aukų politiniams reikalams Lietuvoj, kad ten valdžia nebutų išimtinai klerikalų naguose.

Kada liaudininkai ar Valstiečių Sąjunga gaus kitam Seime daugiau atstovų, kada sumažės klerikalų intaka, Lietuvos liaudis politiniai bus išauklėta, supras kur prasideda valstybės reikalai, o kur baigiasi klerikalų partinė spekuliacija, negalės daugiau ant liaudies spranda jodinėti ilgaskverniai. Pirmoj eilėj ir turi tai mums rupėt. Tai darydami padėsime valstybei įeiti į tikras parlamentarizmo vėžes, išgysme iš bažnyčių politiką, o žmonės gavę šviesos bus tikrai susipratusiais piliečiais, o nejuodojo internacionalo vergais. Tik tada visa tauta pavirs reikalui ištikus ir priešininkui apnykus į tikrus šaulius, kurie neš savo gyvastį ant tėvynės aukuro.

Aukoti šauliams reikalinga — tegul jie gyvuoja nors ir klerikalų įrankiu budami, tačiau reikia visą tai turėti galvoj, kas buvo pasakyta,— jeigu duodi šauliams centą, tai politiniams reikalams (Politiniam Iždui) nusiųskie dolerį, nes tuomi padėsi ir šauliams. Šauliams nepatinka, kad jie yra klerikalų įrankiu.

Jeigu kitam Seime klerikalai neturės daugumos, tai šaulių organizacija tarps. Kitaip ir jos viduj gali pasirodyti kivirčiai, musų aukos niekais nueis, klerikalai visai jąją užslopins, o to mes nenorime. Taigi liuosuokime ir šaulius iš klerikalų jungo dėdami aukas į Politinį Iždą.

Da.

Koncertas

Rengia Susivienijimas Dainininkų Antro Apskričio, Nedėlioje, **BALANDŽIO 30 D., 1922,** Convention Hall, 56-th Bololph St., Boston, Mass. Pradžia 2:00 val. po pietų..

Kadangi dalyvaus geriausi solistai ir solistės Irene Crane, A. Meneikiutė, J. Butėnas, P. V. Andrijevskis ir Latvių Vaikų Orchestra, ir geriausiai išsilavinę naujausias dainas. Visos apielinkės žymiausi chorai So. Boston B. K. Choras, Worcesterio "Aido" choras, Montello "Liuosybės" choras, Norwoodo L. R. choras ir muzikališkus pamarginimus.

Gerbiama publika Bostono ir apielinkės. Prašome neapleisti tos progos ir atsilankyti į šį puikų koncertą, mes tikimės, kad busite užganėdinti. Visus kviečia KOMITETAS.

P. S. Važiuojant karais reikia paimti nuo Park Streeto Huntington Cypress Huntington Longwood St. Jamaica Plain. Važiuoti iki Garrison St. eikite po kairei.

Padėkos Laiškas.

KELI ŽODŽIAI BALTIC STATES FINANCE CO.

Apleisdamas Suvienytas Valstijas prižadėjau parašyti apie mano kelionę. Pirmiausiai turiu už garbę tarti padėkos žodį minėtos Lietuvių Įstaigos Vedėjams už gerą ir teisingą patarnavimą ir patarimą keliauti ant paskirto laivo. Visa kelionė taip buvo prirengta ir sutvarkyta, kad man nerupėjo visai. Prie laivo pasitiko iš Kauno atstovai su kuriais sykiu parvažiavau iki Kauno. Virbaliuje, man teko kalbėti su Lietuviais, kurie važiavo per kitas įstaigas išleido jas agentai ant laivų, kurie eina su persėdimu, tai čielą sąvaitę išvažiavę pirmiau manęs, ir dar aš palikau juos bagažo belaukiant. Tokie agentai tik žmones aplupa ir paleidžia, o tie ir klaidžioja po stotis savo bagažų jieškodami. Aš patarčiau visiems savo draugams, kad važiuotų tik per **Baltic States Finance Co., 357 Broadway, So. Boston, Mass.** Nes man teisingai patarnavo, aš patariu ir draugams Dar sykį tariu mano išleidėjams širdingą ačių ir sudiev.

KAST. KRUPINSKAS,
Miestas Alytus, Lietuva.

REIKALINGA TUOJAU.

Pirmos rušies juodos duonos kepėjas (baker). Darbininkas norintis nuolat dirbti, lai atsako ant sekančių klausimų:

Kiek laiko dirbote bekarnėj?
Vedęs ar ne?
Kiek valandų į parą apsiimtumet dirbti?
Kiek algos reikalautumet?

Adresuokite: So. Boston P. O. BOX 12, South Boston, Mass.

Išagzaminuoju Akis Pritaikau Akinius

Galvos skaudėjimas ir kitoki negeistini apsireiškimai kuno tankiai paeina nuo nuvargusių akių.

Duok savo akis išegzaminuoti patyrusiam optomtristui. Vienintėlis lietuvis optometras (akių specialistas) Naujoje Anglijoje.

J. L. PAŠAKARNIS O. D.
Ofisas ir Gyvenimas:
377a Broadway, cor. E Street,
SO. BOSTON, MASS.

Pamėginkite naujo

Ruffles

Su užregistruotu vaisbaženkliu Suv. Valst. Patentu Biure.

Naujame mėlyname pakelyje.

Visos tvirtos, gemalus užmušančios ypatybės šiame vaiste idėtos, su priemaiša priimniai švelnaus kvėpalo.

Ruffles yra labai paveikiantis pleiskanu pašalintojas — begaliniai puikus plauku sutaisytojas, kuris patiks kad ir gačniausiai ypatai.

Aptiekose parsiduoda po 65c. arba atsiuskite 75c., tad atsiusime per paštą tiesiog iš labaratorijos.

Butinai reikalaukite šitokio pakelio. Žiurekite, kad butų INKARO vaisbaženklis.

NEDĖLIOJE GEGUŽĖS-MAY 14 DIENĄ 1922 SU MILŽINIŠKU LAIVU

"CARONIA"

IŠ BOSTONO BE PERSĖDIMO Į HAMBURG IŠVAŽIUOS DIDŽIAUSIS BURYS LIETUVIŲ PER

BALTIC STATES FINANCE CORPORATION

Visi keliauninkai važiuojanti per minėtą Lietuvių Įstaiga turės geriausius su 2-4 ir 6 lovomis privatiškus kambarius pačioje virurio laivo vietoj. Yra užsakyta iš anksto 186 kambariai. Hamburge musų įstaigos atstovas pasitiks visus keleivius per mus važiuojančius sykiu su bagažais expressiniu trukiu važiuos į Kauną.

Norinti važiuoti sykiu su musų rengiamu buriu, turėti gerą ir pasekmingą kelionę, kreipkitės laišku arba ypatiškai. del sužinojimo vietos ant laivo, bagažą, pasportus ir informacijas apie kelionę suteiks dykai tik

BALTIC STATES FINANCE CORP.,
357 BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. So. Boston 1061

AUTOMOBILIŲ UŽEIGA

Priimame automobilius ant randos;
Parduodame gazoliną, aliejų, tepalus (grease), tajerius (tires) ir automobilių dalis;
Parduodame naujus "Buick" automobilius;
Perkame senus automobilius arba išmainome ant naujų Buick automobilių arba kitokios išdirbystės;
Turime expertą, kursai sutaiso "engine" senų mašinų taip, kad važiuoja geriau negu nauja mašina;
Parduodame visokias naujas "batteries", taipgi sutaisome senas ir atgaiviname jas;
Musų expertai inžinų ir baterijų egzaminuoja visokias mašinas ir baterijas kostumeriams dykai;
Turime 7 sėdynių uždarytą gražų naują automobilių ir reguleriška "taxi" del pasamdymo pasivažinėjimui;
Turime troką del kraustymo naminius rakandus (furniture) ir pervežimo lengvų daiktų kaip tai: čemadanus, baksus, tavorus ir tt.;
Visokius darbus atliekame Bostone ir visose apielinkėse;
Kostumerius išmokinamė draivyti automobilius, ir padedame gauti "operator's license" be jokio atlyginimo;
Perkant naują automobilių, tajerius, visokias automobilių dalis, įrankius, aliejų kenais, baterijas ir, žodžiu sakant, viską, kas tik yra reikalinga del automobilių, mes galime tamistoms parduoti dar pigiau negu kur nors kitur galėtumėt papirkti, ir todėl su visokiais reikalais del automobilių pirkiniais arba darbais malonėkite ateit pas mus

BROADWAY GARAGE
PETRAS JAKIMAVIČIUS, SAVININKAS,
543 EAST BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone: So. Boston 51370.

DIDŽIAUSIA SO. BOSTONE LIETUVIU ČEVERYKŲ KRAUTUVĖ.

Užlaikom geriausių išdirbysčių čeverykus kaipo: Commonwealt, Bostonia, Hamilton, Brown, American, Lady and Gentleman ir kitokių geriausių išdirbysčių. Prirenkam del visokių kojų. Taipgi užlaikom marškinių, pančiakų ir kitokių aprėdalų del vyrų ir vaikų.

Malonėkite užeiti persitikrinti, o mes stengsimės geriausiai patarnauti.

KODIS SHOE STORE
377 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIS GRABORIUS.

Šiuomi pranešu visiems Bostono ir apielinkės lietuviams, kad nupiginau kainas už grabus, ir visą palaidojimą

Palaidoju numirusį už $100.00 ir augščiau. Pasitaikius reikalui, kviečiu brolius lietuvius ir iš apielinkės kreiptis pas mane, o aš darbą atlieku gerai, gražiai, mandagiai ir pigiau negu kas kitas. Žodžiu sakant patarnauju konogeriausiai, visiems dykai už nuvažiavimą į kitus miestus nieko nerokuoju. Pasitaikius reikalui kreipkitės šiuo adresu:

P. J. AKUNEVIČIUS
258 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
Tel. gyvenimo: S. B. 1891-M; Ofiso: 381.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

H. CABITT,
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Kerdiejų Spaustuvė.

(KERDIEJUS PRESS)
598 Broadway, (2-ros Lubos)
SOUTH BOSTON, MASS.

Jei jums reikia gerų spausdinių, kaip Lietuvių, taip Anglų arba ir dar kitomis kalbomis, tai kreipkitės pas **Kerdiejus**, jie gerai padaro spaudos darbus—be klaidų. Apart paprastos spaudos, **Kerdiejai** užsiima gaminimu ir tokių dalykų kaip Šėrai, Paliudijimai ir kitoki produktai, atliekami taip vadinamais Ingraviravimo, Spalvavimo, Imbosinimo bei Litografijos procesais.

Vieta:
Kampas Broadway ir I Street.

Ofiso Tel. S. B. 441
Residence W. Newton 1016-R.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: **civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus** prie pirkimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS,
414 Broadway, S. Boston, Mass.
(Virš Prekybos Bendrovės).

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

Žinomas senas biznierius
ANT. NAUJOKAITIS
208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.

Strand Lunch

Puikiausia Lietuviška VALGYKLA So. Bostone. Švariai viskas užlaikoma. Valgiai visados švieži ir skaniai pagaminti.

Taigi ateik, o persitikrinsi.

K. BLINSTRUBAS, Prop.
304 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

DEL VISŲ!

Taisau visokius čeverykus vyrų, moterų ir vaikų. Gali vaikščioti taip kad sų naujais. Padarau stiprai ir gerai ir pigiai. Užeikite del persitikrinimo. Visiems patogi užeiga, arti Lietuvių salės.

P. BUTKEVIČIUS,
301 E St., So. Boston, Mass.

Puiki Lietuviška
UŽEIGA
pas
ANTANĄ TAMULEVIČIŲ
300 Broadway, S. Boston Mass.